

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2485
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Položaj v Aziji vedno bolj resen

Rusija hoče razčistiti situacijo. — Nevarnost bloka Velike Britanije, Združenih držav Severne Amerike in Japonske proti Rusiji. Angleški listi za priznanje Mandžurije.

MOSKVA, 1. septembra. Kljub miru in hladnosti, s katerim presojaajo sovjetski državniki položaj na Daljnem vzhodu, se opaža tu na vsakem koraku pri merodajnih faktorjih velika nervoznost, kar je v ostalem tudi razumljivo, ker ne poteče niti ura, da ne bi prišla iz skrajnega vzhodnega kota Rusije kaka alarmantna vest in dočim se je poprej zanimalo in tušalo, se danes odkrito in brez vsakega olepšavanja priznava, da je položaj na Daljnem vzhodu tak, da se morajo vsaki trenutek dogoditi usodni dogodki. Zatrjuje se tudi, da je bila te dni važna seja političnega urada, na kateri so popolnoma odkrito razpravljali o možnosti eventualnega prekinjenja diplomatskih odnošajev med sovjetsko Rusijo in Japonsko. Zdi se celo, da so bili v tem smislu storjeni neki pripravniki sklepi. Predvsem pa bo sovjetska Rusija poslala Japonski še zadnji zelo ostru ultimatum zaradi poslednjih dogodkov, zlasti pa zaradi izvršene hišne preiskave v sovjetskem konzulatu v Pograničnjah, kakor tudi zaradi neprestanega preganjanja sovjetskih

uradnikov in nameščencev vzdolž vse proge vzhodne kitajske železnice, ali kakor jo Japonci in Mandžurci sedaj uradno imenujejo, severne mandžurske železnice.

Moskvo zelo vznemirja zlasti zadržanje Velike Britanije, ki se kljub vsemu zanikanju vedno bolj odkrito pridružuje Japonski, in sicer kakor se v Moskvi veruje, na temelju nekega tajnega sporazuma, ki obsega brezpogojno razdelitev interesnih sfer na Daljnem vzhodu med Veliko Britanijo in Japonsko na škodo sovjetske Rusije. Zaradi tega izginja v sovjetskih krogih vedno bolj vera v Združene države Severne Amerike, ker je večja verjetnost, da se bo ustvaril sporazum med Veliko Britanijo, Združenimi državami Severne Amerike in Japonsko proti Rusiji, kakor pa sporazum sovjetske Rusije in Združenih držav Severne Amerike proti Veliki Britaniji in Japonski. Naj se pa zgodi že karkoli, tu se najodločneje zatrjuje, da bodo rusk merodajni faktorji storili vse, da je interese proti komurkoli.

LONDON, 1. septembra. Tekom včerajšnjega dne je odpotovala iz Londona na Daljni vzhod posebna angleška industrijska komisija, ki bo proučila razmere za industrializacijo in plaširanje industrijskih proizvodov v Mandžuriji. S tem v zvezi piše »Daily Mail« o položaju Mandžurije in priporoča najodločneje Veliki Britaniji, naj takoj de iure prizna mandžursko državo. List pravi, da dosedanje stališče Velike Britanije z Mandžurijo ni z ničemer upravičeno, zato ga je treba čimprej in čimhitreje spremeniti. Pod vrhovnim protektoratom Japonske se je razvila Mandžurija v bujno in cvetočo državo, dočim je bila prej krvavo razbojišče sebičnih in pohlepkih generalov. Ako bo sedaj Velika Britanija prevzela iniciativo in prednaločila v priznanje Mandžurije, ji bo Japonska zato gotovo hvaležna. Dalje piše list, da je japonski narod še vedno Angležem najzvestejši narod, četudi je Velika Britanija bila prisiljena zavaruovati se v samoobrambi pred japonskim dumpingom.

Za rešitev Podonavja pred katastrofo

SENZACIONALEN ČLANEK V »FIGARU«. SKLICANJE DRUGEGA DUNAJSKEGA KONGRESA.

PARIZ, 1. september. V »Figaru« je napisal znani politični sodrnik D'Ormesson zelo zanimiv članek o srednji Evropi. Ker so dobro znane zveze D'Ormessona s Quai d'Orsayem, se more z gotovostjo reči, da je izrekel mišljenje francoskega zunanjega ministrstva. D'Ormesson predlaga sklicanje drugega dunajskega kongresa, na katerem naj bi se likvidirali vsi problemi srednje Evrope. Na tem kongresu bi morali biti prisotni zastopniki vseh velesil in zainteresiranih držav in moral bi se med njimi doseči kompromis. Vse Podonavje predstavlja sedaj zelo mračno in nevarno točko v Evropi, zato bi bilo treba storiti nagle korake, da se še pravočasno prepreči katastrofa. Treba je urediti pred vsem gospodarska vprašanja, ker sicer proti Podonavju je gospodarska vojna, ki bi se vsak čas mogla spremeniti v vojno z orožjem. D'Ormesson piše na koncu svojega članka, da se kaže zadnje čase v Pragi veliko zanimanje za tako rešitev

problema srednje Evrope, zato se more pričakovati od Češkoslovaške, da bo delovala pomirjevalno. V polit. krogih je napravljen ta D'Ormessonov članek silen utis. Kakor omenjeno, je čisto gotovo, da je ta članek inspiriral Quai d'Orsay in je tako vsaj poluradno stališče francoske vlade. Zanimivo je na vsak način, da avtor naglašja, da je v problemu Podonavja potreben kompromis vseh velesil in zainteresiranih držav, kar dokazuje, da so tudi v Parizu spoznali nevarnost, ki jo ustvarja prepuščanje Podonavja zgolj italijanski penetraciji. Dogodki 25. julija in nagli sklepi rimske vlade, da intervenira s svojo vojsko v Avstriji, kar bi bilo na vsak način izzvalo novo vojno, so prisilili francosko vlado, da se tudi ona odloči za nagle korake, pa je tudi prvi predlog prav sklicanje tega dunajskega kongresa, na katerem ne bi imela besede samo Italija, marveč bi jo imeli tudi vsi drugi.

ljene, ker sicer bi ne bilo mogoče uradno imenovanje generalnega inspektorja teh formacij v položaju državne tajnika. Ta druga vojska razpolaga z neomejenimi možnostmi, ker more izvrševati novačenja kjer hoče in kolikor hoče, kar se dejansko tudi dogaja. Imenovani generalni inspektor je bivši generalštabni častnik in njegova skrb bo oborožitev in izvežbati vso to prostovoljsko vojsko. Ob koncu svojega govora je dejal Starhemberg, da ne more biti kompromisa z narodnimi socialisti, ki niso nič drugega kakor bolševiki, dočim žele Avstriji ostati Nemci. Proti delavcem se on nikoli ni boril, marveč samo proti voditeljem, ki v Avstriji nikoli več ne bodo dobili besede.

Za konsolidacijo romunskih financ

VAŽNA IZJAVA FINANČNEGA MINISTRA SLAVESCA. ROMUNSKO NOTRANJE POSOJILO.

BUKAREŠTA, 1. septembra. Radororoča: Finančni minister Slavescu je izjavil časnikarjem: Ni nobenega činitelja in nobene okolnosti, ki bi mogel prisiliti vlado, da spremeni tolikokrat svečano objavljeni sklep o ohranitvi sedanjega finančnega reda. Naša valuta se more držati le na načelih izraženih v zakonu o stabilizaciji leja od leta 1929. Nato je pa minister izjavil, da se bo proračun izvedel najpreciznejše. Obenem je pa izrekel upanje, da se bodo državni dohodki še celo povečali. Kar se tiče notranjega posojila, bo emitiran v dveh tranšah, in sicer tako, da bo prva tranša služila potrebam vojske, konsolidaciji narodne banke in izvršitvi načrta za gospodarsko obnovo, dočim bo druga tranša služila konsolidaciji letječega bolga. Minister je prepričan, da bo notranje posojilo zelo dobro uspelo ter je ob koncu apeliral na vse one, ki se za-

Avstrijske polvojaške formacije

STARHEMBERGOV GOVOR. GENERAL HAUS HÖNIGSBRUN GENERALNI INSEKTOR MILIČNIKOV.

DUNAJ, 1. septembra. Dunajske čete Heimwehra so imele velike nočne vaje, po katerih je zgodaj zjutraj govoril zvezni podkancelar knez Starhemberg o sedanjem položaju. Starhemberg je ob tej priliki ponovil svojo trditve, da ne samo ni izključena, ampak je celo zelo verjetna nevarnost novih prevratnih poskusov v Avstriji in je zaradi tega potrebno, da je vlada vsaki trenutek na vse pripravljena. Zaradi tega je bilo tudi izvršeno imenovanje novega generalnega inspektorja

vseh polvojaških formacij, in je na to mesto prišel general Haus Hönigsbrun. Te militantne formacije sestavljajo heimwehrovci, monarhistični Ottonovi lovci, ostmarški napadalci, frontni bojevniki, krščanski nemški telovadci in gradiščanski strelci. Vse ostale formacije so prepovedane. Na ta način bo Avstrija poleg svoje redne vojske, katere moč je točno omejena, razpolagala še z drugo vojsko prostovoljnih formacij, katere so od velesil vse kakor vsaj s tihim pristankom dovo-

vedajo svoje odgovornosti, da se ne pre nagljo pri razpravljanju o valutnih vprašanjih, da tako ne ustvarijo nepotrebnega razburjenja med prebivalstvom.

Vprašanje sprejema Rusije v Društvo narodov

ZENEVA, 1. septembra. Poroča se, da so Velika Britanija, Francija in Italija pričele veliko diplomatsko akcijo pri drugih državah zaradi sprejema sovjetske Rusije v Društvo narodov. Namen te akcije je predvsem sondirati teren pri članih Društva narodov, da izvejo za njihovo stališče in bodo mogle na podlagi tega presoditi, če se bo našla zadoštna dvotretjinska večina za sprejem Rusije v Društvo narodov. Ako se ugotovi, da je opozicija proti sprejemu Rusije še vedno velika, bodo omenjene velesile svetovale sovjetski vladi, naj svojo prošnjo umakne in odloži na prihodnje leto, da se med tem pripravi ugodnejši položaj.

FRANCIJA ZVESTA ZLATI VALUTI.

PARIZ, 1. septembra. V zadnjem času so se v tujini zopet pričeli širiti glasovi, da bo Francoska sledila Angliji in Ameriki ter opustila zlato valuto, da bi se izognila na ta način težočam v mednarodni trgovini. Finančni minister pa je včeraj izjavil, da o opustitvi zlote valute ne more biti govora, ker bi to pomenilo vreči Francijo v nedogledne gospodarske, finančne in politične težkoče. Francija bo vedno ostala zvesta zlati podlagi.

NEVARNOST V POSARJU.

PARIZ, 1. septembra. »Paris Soir« poroča na podlagi svojih informacij iz političnih krogov, da nastanejo v Posarju vsaki trenutek lahko resni nemiri. Francija bo v tem primeru prisiljena ukreniti vse potrebno, seveda samo v sporazumu z Društvom narodov.

ODMEV BALTIŠKE ZVEZE.

PARIZ, 1. septembra. »Echo de Paris« piše o baltiškem sporazumu in pravi, da pomeni neuspeh nemške politike. Sporazum v Rigi je znova potrdil, da so vsi trije mali baltiški narodi pripravljeni upreti se z vsemi silami rovarstvu Nemčije. Njihova pripravljenost za priključitev k vzhodnemu paktu bo olajšala sklenitev tudi posameznih pogodb.

OGROMNA STAVKA V AMERIKI.

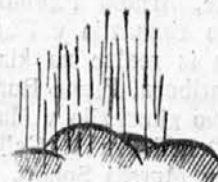
WASHINGTON, 1. septembra. Danes je prejelo 200.000 delavcev industrije volne nalog, da se pridruži stavkujočim delavcem iz bombažne branže. Ker bo stavki pristopilo še 160.000 delavcev iz industrije umetne svile, je računati s tem, da bo danes zvečer pričelo stavkati skupaj 800.000 ljudi.

September —

najlepši mesec za bivanje na Jadranu!

Od 8. do 23. septembra izredno ugodna pavšalirana potovanja na Omišalj (otok Krk). Vožnja, oskrba, izleti skupno Din 1.200.

Čimprejše prijave na „PUTNIK“, Maribor, Aleksandrova c. 35. Tel. int. 21-22

Za deževne dneve:

dobra knjiga in

Union

čokolada

Dnevne vesti

Izgubljeni mejniki.

V skrbeh za meje naše in mejnike, na zemljevid poet je stavil prst: „O kaj bo z vami, vi mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst?“

Odgovor dali so mu diplomati: Rapallo, Trianon in Saint Germain: „Gorico, Trst dobijo Talijani, Celovec bo Avstrijcem izročeni!“

Od štirih mest pod vnožji naših gor, od štirih biserov slovenskih tal, ostal edini nam je — Maribor...

In tožen zdaj kriči na vse strani: „Doklej bom še zapuščen samoval? Vrnite mi zgubljene brate tri!“

Radioj Rehar

Jubilej „Jadrana“

Sporod koncerta in drugih prireditev

Drevi in jutri slavi agilno in požrtvovalno pevsko društvo »Jadrana« v Mariboru 15-letnico svojega obstoja in delovanja. Opozorjamo vse občinstvo in vse mariborske narodne organizacije na naslednji podrobni sporod proslave.

Danes, 1. septembra: slavnostna akademija »Jadrana« v Unionu; začetek ob 20. uri Pri akademiji sodelujejo tudi člani Narodnega gledališča, solisti ter drugi gostje. Moški zbor »Jadrana«, pomnožen z dečki, bo izvajal slavnostno kantato »Pesem naših mornarjev«, ki jo je uglasbil nalašč za proslavo »Jadrana« g. prof. Vasilij Mirk, za godbo pa priredil dirigent g. Jože Lah.

Jutri, 2. septembra: ob 8. uri bo v frančiškanski cerkvi spominska maša za žrtve, padle v Primorju. Mašo bo bral primorski rojak g. Jakob Soklič, pel pa bo pri maši »Jadrana«.

Ob 9.15 bo slavnosten sprejem udeležencev na glavnem kolodvoru.

Ob 13. uri bo skupno kosilo udeležencev na vrtu restavracije »Union«.

Ob 16. uri bo v veliki unionski dvorani narodna veselica, pri kateri bodo sodelovali številna mariborska pevsko društva. Po končanih nastopih pevskih društev bodo zapeli zbori skupno »Ej trubaču« in »Morje«. Nato bo prosta zabava s plesom. Vstopnine ni.

Opozorilo vsem organizacijam

Pozivamo vse mariborske nacionalne organizacije, naj se po službi božji zanesljivo in polnoštevilno udeležijo slavnostnega sprejema gostov ob 9.15 uri na glavnem kolodvoru. Posebej opozorjamo vse občinstvo, da bo jutrišnja popoldanska veselica »Jadrana« v veliki unionski dvorani in ne na letni telovadnici Sokola I., kakor je bilo to prvotno najavljeno.

Dravinjska dolina zopet pod vodo

Komaj dobra dva meseca je od tega, ko smo poročali o katastrofalni povodnji v Dravinjski dolini, že je te kraje ponovno doletela slična nesreča. Včeraj še povsem z vsemi svojimi pritoki normalna Dravinja je čez noč narasla, se razlila iz struge in poplavlila njive in travnike daleč naokrog.

Deževati je začelo že sinoči o mraku. Padal je rahel dež, toda okrog polnoči so se pripodili temni oblaki, iz katerih je pričelo liti kakor iz škafo. Naliv ni ponehal vse do ranega jutra in so prebivalci takoj slutili vse najhujše. Njihov strah sta povečala še grom in blisk. Ko je jutraj posijalo sonce, je odkrilo žalostno razdejano besneče vode. Pridelki na njivah so skoro popolnoma uničeni. Deroča voda pa ovira tudi cestni promet. Medtem ko je bil do 8. ure še mogoč prehod po cesti do Poljčan, je voda okrog 10. ure vdrla na cesto, tako da je bil promet mogoč samo z vozili.

V studeniški most butajo valovi. Ker je v slabem stanju, mu preti nevarnost, da ga bodo deroči valovi odnesli. Kmetovalci so po povodnji hudo prizadeti. Zadnje deževje pa je napravilo precej škode tudi v vinogradih. Grozdje, ki je letos lepo kazalo, bo pričelo pokati in gniti. Na srečo se je vreme zboljšalo in bo začela voda naglo odtekati ter bo odstranjena nevarnost, ki je pretila vsej dolini.

Premestitev profesorjev. Premeščeni so: Ignacij Vostar iz Kočevja v Maribor na klasično gimnazijo, Ivo Zobec iz Čakovca na realno gimnazijo v Murski Soboti, dr. Fran Žgeč iz Ptuj na realno gimnazijo v Celje, Arnold Pavlinič iz Prizrena na realno gimnazijo v Ptuj, Marija Sovdatova iz realne na klasično gimnazijo v Mariboru, Franc Boršak s klasične na realno gimnazijo v Mariboru in dr. Ema Dembičeva iz Celja na realno gimnazijo v Murski Soboti.

Poroka. V Ljubljani se je poročil diplomirani tehnik mariborske mestne plinarne g. Mirko Šolar z učiteljico gđ. Marijo Žerovčevno. Bilo srečno!

Krajevni odbor JNS za V. okraj sklicuje za ponedeljek 3. t. m. v društveni sobi redno odborovo sejo. Pričetek ob 20. uri. Pridite točno in polnoštevilno!

Združenje jugoslovanskih železničarjev in brodarjev, podružnica Maribor, poziva vse svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo jubilejnega koncerta »Jadrana«.

Narodna obrana v Studencih vabi vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo vseli prireditev.

Narodno strokovna zveza v Mariboru vabi vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeležijo nocojšnjega slavnostnega koncerta »Jadrana«.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru opozarja svoje članstvo na jubilejni koncert »Jadrana«, ki bo drevi v Unionu.

Klub slovenskih kolesarjev in motociklistov »Perun« poziva vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeležijo pete obletnice kolesarske sekcije na Tezner, ki bo jutri, v nedeljo popoldne. Zbirališče ob 13.45 na Trgu Svobode.

Mestni odbor »Jadranske straže« v Mariboru vabi svoje članstvo, naj se udeležijo v čim večjem številu jubilejnega koncerta »Jadrana«, ki bo drevi v Unionu.

Promenadni koncert. Jutri dopoldne bo v mestnem parku promenadni koncert, pri katerem bo igrala vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode.

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Savostova lekarna na Kralja Petra trgu.

Veliko nagradno kegljanje v nedeljo 2. septembra v Gambelinovi dvorani za lepe dobitke. Vabljeni vsi kegljači. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Gostilna Weber, Pobrežje. V nedeljo vrtni koncert. Svira železničarska godba!

Trgatvena veselica in koncert pri »Treh ribnikih«. Se priporoča E. J. Kliček.

Koncert s plesom in pojedina domačih klobas jutri v gostilni Mras, Studenci.

Izlet z avtokarom 9. septembra na Bled z ogledom ljubljanskega veleeseja 135 Din. Prijave sprejema in informacije daje »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Opozorilo za nakup šolskih potrebščin. Knjigarna in papirnica V. Weigl vzame kot plačilo za šolske in druge potrebščine tudi prepise hranilnih vlog, na kar se cenj. občinstvo posebno opozarja. Cene najnižje in postrežba najboljša. V blagu velikanska izbira. Oglejte si izložbo! Seznam knjig na razpolago.

Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj, Maribor. Vpisovanje Slovenska ulica 7, začetek 9. septembra, šolski program brezplačno, dijaški internat.

MESIJA, veličasten oratorij

izvajajo 7. septembra zvečer ob 8. v Unionu. Sodelujejo kot solisti gospa Lovčeva, gospa Golobova, obc iz Ljubljane, gospod Darian iz Graza in gospod Neralič iz Maribora, zbori Celje, St. Lenart, Ptuj in »Maribor«. Predprodaja vstopnic Aleksandrova cesta št. 6. 3618

V Glasbeni Matici Maribor se vrši vpisovanje za 16. šolsko leto 1934-35 vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure od 1. septembra dalje v društvenih prostorih (»Union«, III. nadstropje). Poučevali se bodo vsi predmeti kot doslej, in to pod istimi pogoji kakor prejšnja leta. Natančnejše podatke dobe starši pri ravnateljstvu šole.

»Velika kavarna«, 2 Loris — 2 glasovirja.

Glasbena šola »Drave«. Vpisovanje se vrši od 3. do 4. septembra v šolskih prostorih v Komenskega ulici (kolonija) in od 5. do 6. septembra v Narodnem domu (III. nadstropje), vsakokrat od 3. do 6. ure popoldne. Na obeh šolah se poučuje splošna glasbena teorija, harmonija, mladinsko petje, glasovir, violina, čelo, kontrabas, solopetie ter v oddelku za domačo glasbo kitaro in mandolino. Vse podrobneje je razvidno na lepkih. Redni pouk se prične 15. septembra.

Zdravilišče

RadioThermaLaško

Od 1. septembra dalje znižane cene: Pavšalna oskrba za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.—. V pavšalni ceni je uračunana soba, štirikrat dnevno hrana, dnevno po ena kopel, ena do dve zdravniški preiskavi in vse takse. Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča!

Ribarska razstava. Ribarstvo je važna reja našega gospodarstva in pridobiva od dne do dne več veljave ne samo v gospodarskem, marveč tudi v tujskoprometnem in sportnem oziru. Umno ribogojstvo pa je izrazita gospodarska panoga. O ribarjenju, ribah in ribičih ljudje ne vedo mnogo. Za to priredi v okviru letošnjega ljubljanskega veleeseja od 1. do 10. septembra Zveza ribarskih društev dravske banovine veliko ribarsko razstavo, ki bo nazorno prikazala umno ribogojstvo, ribičevo delo v preteklosti, dosedanje stanje ribarstva in ribe. V paviljanski zgradbi G bo narejena struga v širini 2 m, globini 1 m in dolžini 40 m. V tej strugi bodo točno po naravi nameščene kotanje, globeli, curki pa spet mirna voda, v njej pa se bodo valili sulci, postrvi in lipani, ščuka bo prežala na svojo žrtev, videli pa bomo tudi some, somiče, petrovke, bolne, menke, platnice, poduste, klene, krape, linije, mreine itd. Tej razstavi se bodo priključili tudi naši akvaristi s svojimi akvariji, pa tudi gade, modrase in druge plazilce in amfibije bomo imeli priliko videti v njih naravnem ambientu. Za mladino, pa tudi odrasle bo ta razstava gotovo največja privlačnost letošnjega veleeseja.

Grajski kino. Od danes v soboto dalje izborna veseliga »Mala pustolovka« z Dolly Haasovo.

Kino Union. Danes v soboto otvoritev nove sezone z dražestno opereto »Pesem ljubezni«. Zabavni film, mnogo glasbe, krasno petje in naravni posnetki. V glavni vlogi slavni operni pevec tenorist Louis Graveur, šarmantna Jennie Jugó in Hejnz Rühman. Od danes naprej v obeh kinih predstave zopet ob 16., 18.30 in 20.30 uri.

Izlet zagrebške Jugoslovansko-češkoslovaške lige na Češko. Odbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Mariboru je sklenil poslati dva delegata, ki se udeležijo izleta zagrebške lige na južno Moravsko v proslavo 350-letnice naselitve Hrvatov v tamošnjih nemških krajih. Ta izlet pelje nadalje v Brno in Prago in trajal teden dni. Prosimo one prijatelje češkega bratstva, ki bi se mogli izleta udeležiti, da se zaradi informacij oglasijo pri predsedniku lige v Sodni ulici št. 9.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzročajo »Franz Josefova grenčica« najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove vode« zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Javna kuhinja na Slomškovem trgu 6 se vsem toplo priporoča. Hrano dostavlja v vseh 3 razredih na dom.

Prebojni indigo karbon papir v Ia. kakovosti, traki za stroj: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

V gostilni Tomše, Pekre, jutri 2. septembra pojedina srnjaka.

Prihodnji »Putnikovi« izleti z avtokarom. 5. 6. in 7. septembra Dunaj (velesejem) 275 Din. 8. septembra Dolnja Lendava 95 Din, narodne svečanosti. 11.—13. septembra Plitvička jezera 285 Din. 15. septembra Gradec (velesejem) 80 Din. 16. septembra Ptuj—Haloze (pavšal). 23.—25. septembra Maribor—Bled—Kranjska gora—Planica—Vrbsko jezero—Dravograd—Maribor 250 Din. 23. septembra do 3. oktobra veliko potovanje po Dalmaciji in Bosni 980 Din. 1. dan Maribor—Karlovac—Bihač (Plitvice). 2 dan Plitvice—Bihač—Bos. Novi—Banja Luka—Jajce. 3. dan Jajce—Travnik—Sarajevo. 4. dan Sarajevo. 5. dan Sarajevo—Konjic—Mostar. Stolac—Trebinje Dubrovnik. 6. dan Dubrovnik. 7. dan Dubrovnik—Split. 8. dan Split (Trogir). 9. dan Split—Plitvice. 10. dan Plitvice. 11. dan Plitvice—Maribor. Prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Kmetijska razstava v Mariboru. V dnevi 29. in 30. septembra ter 1. oktobra tega leta bo v Mariboru kmetijska razstava, ki jo priredita sreza Maribor levi in desni breg ter Maribor mesto. S to razstavo je združena tudi razstava štajerske kokoši. Po nalogu banske uprave so povabljeni k udeležbi vsi rejci štajerske kokoši iz področja bivše mariborske oblasti. Vsi rejci omenjenih kokoši se torej vladno vabijo, da se udeležijo razstave s svojimi živalmi v čim večjem številu. Najlepše in najboljše kokoši bodo nagrajene. Natančnejša pojasnila se dobe pri »Selekcijski zadrugi za rejo perutnine v Mariboru«.

Takse za Rdeči križ. Ministrstvo za promet je na podlagi zakona o Društvu Rdečega križa odredilo, da se morajo v času od 16. septembra do vključno 22. septembra t. l. lepiti na vsa navadna in priporočena pisma, dopisnice, razglednice in vrednostne pakete ter na brzojavke v tuzemskem prometu obvezno znamke »Rdečega križa« po 50 par. Ta taksa se plača pri predaji pošiljk sprejemni pošti poleg redne pristojbine. Prav tako se plača ta taksa tudi od kupljenih potniških kart v avtomobilskem poštneju prometu. Za ostale poštne pošiljke, kakor tudi za one pošiljke, ki so po zakonu proste, se taksa ne plača. Za pošiljke v tujino plačilo takse ni obvezno.

Rabite naša imena. Poštna uprava razglašča: čeprav so listi že prej opozorili javnost naj svojim dopisnikom v tujini sporoče svoje naslove in namembne kraje v našem jeziku in da naj tudi pošiljatelj, kadar pišejo v Jugoslavijo, označijo naše kraje samo v našem jeziku, so še vedno pogosti primeri, da prihajajo poštna pošiljke z označbo krajev v tujem jeziku. Take pošiljke vračajo naše pošte kot nedostavljive, ker so poštnim uslužbencem tuja imena naših krajev neznanca. Ker je vračanje takšnih pošiljk v škodo prejemnikov in pošiljateljcev, poštna uprava ponovno opozarja občinstvo, naj v korespondenci s tujino v naslovih označujejo naše kraje izključno samo z našimi uradnimi imeni.

Avstrijski emigranti bodo prezimili v Varaždinu. Odposlanci Rdečega križa v Beogradu so si preteklo nedeljo ogledali taborišče avstrijskih hitlerjancev v Varaždinu. Po ogledu so imeli konferenco s tamkajšnjimi činitelji in je bilo sklenjeno, da bodo ostali avstrijski emigranti v Varaždinu. Sto trideset jih bo prezimilo v preurejeni bivši jahalnici, okrog 350 v nekem mestnem poslopju blizu Varaždina, ostali pa bodo prebili čas dokler jih ne zadene druga uporaba v sedanjem taborišču. Rdeči križ je prispeval za prehrano 16.000 Din. Tudi so odposlanci poskrbeli, da bodo imeli emigranti vso potrebno zdravniško pomoč brezplačno.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandeljev, pljučnemu kataru, zasluženosti nosu, sapnika, požarnika in jabolka, obolenih oči in ušes skrbimo za to, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Razkrinkali so ga. Pred dnevi smo poročali, da je mariborska policija aretirala možega z dvema daljnogledoma in pod napačnim imenom. Pri zaslišanju se je dolgo časa obotavljel, končno se je na le vdal in povedal, da se ne piše Borovnik, marveč Alojzij Buč in je brezposelni jeklar, doma iz Mislinja. Tudi je priznal, da je ukradel oha daljnogleda, ki sta vredna 600 Din in tisoč Din vredno harmoniko posestniku Ivanu Plesniku v Razboru. Harmoniko je prodal med potjo v Slovenjgradec nekemu Bosancu za 100 Din. Buča bo policija izročila sodišču.

Usoden padec z zidarskega odra. V Razvanju je padel včeraj popoldne z zidarskega odra 46-letni delavec Albert Lesnik. Pri padcu si je zlomil levo nogo. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Drobne vesti s policije. Aretirani so bili Pavel R. in Josip T., ker sta berabila, Alojzij P. in Martin L. zaradi splošnega suma, Janez C. zaradi poskušenega vloma, Franc B., ker je oyriral službo policijskega organa in Maks P., ki je ukradel nekemu dekletu zlato zapestno uro.

Zbor malih harmonikarjev Maribora pod vodstvom prof. Schweigerja začne pod novimi tečajji. Prijave sprejema tajništvo, Grajski kino. Prvi sestanek vseh starih in novih članov v ponedeljek 3. septembra ob 16. uri v Grajskem kinu.

Današnji trg je bil zelo dobro založen. Kupčija je bila kakor ponavadi precej živahna. Slaninariji so pripeljali 16 voz svinjine in slanice, kmetje pa 16 voz zeljenih glav, krompirja, kumare in druge zelenjave ter 60 voz hrušk, jabolk, grozdja itd. Cene so bile razmeroma nizke in so prodajali: piščance 10 do 28 Din, kokoši 20 do 30 Din, race 15 do 25 Din, gosi in purane 30 do 45 Din, domače zajce 4 do 20 Din. Zelenjava: krompir 0.50 do 0.75 Din, čebulo 0.75 do 2 Din, česen 6 do 8 Din, paradižnike 1.25 do 2 Din, kisle zelje 2 do 3 Din kg, kumarce 0.25 do 1.50 Din, cvetača 2 do 4 Din, ohrovt 1 do 1.50 Din, zeljate glave 0.50 do 2 Din. Sadje: hruške in jabolka 3 do 5 Din, grozdje 4 do 8 Din, breskve 4 do 6 Din, slive 1 do

3 Din kg. Precej je bilo na trgu lesene robe. Cene so bile naslednje: grablje 5 do 7 Din, vile 6 do 9 Din, košare, torbice in jerbasi po velikosti od 3 do 30 Din.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 270 prašičev. Kupčija je bila dobra in jih je bilo prodanih 107. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 60 do 80 Din, 7 do 9 tednov 100 do 125 Din, 3 do 4 mesece stari 180 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 350 Din, 8 do 10 mesecev 400 do 480 Din in leto stari 550 do 600 Din. Kilogram žive teže so prodajali od 5 do 6 Din, mrtve pa od 8.50 do 9.50 Din.

Radio-Ljubljana. Spored za nedeljo, dne 2. septembra: Ob 7.30: reproduciran koncert; 7.45: telovadba; 8.15: poročila; 8.25: orgelski koncert (plošče); 8.55: versko predavanje; 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10: Trbovlje (L. Mrzel); 10.20: vesela reproducirana glasba; 10.40 vojaška godba (prenos z velesejma); 11: radio-orkester izvaja slovenske narodne pesmi, sodelujejo gdč. Mišičeva, ga. Ramšakova, gg. Gostič in Janko (prenos z velesejma); 11.40: otroška ura (Manca Komanova); 12: čas. plošče; 16: kmetijska posvetovalnica (inž. Sadar Vinko); 16.30: ljudska ura: Kozlovska sodba v Višnji gori; 17.30: Bežigranski pevski zbor (prenos z velesejma); 20.30 prenos opere iz Beograda; v odmoru: čas in poročila. — Spored za ponedeljek, dne 3. septembra: 12.15 plošče; 12.50 poročila; 13: čas. plošče; 17.30 solistični koncert: Verbičeva-Drmotič-Petrovič (prenos z velesejma); 18.30 radio-orkester; 19.30: o velesejmu (Zdravko Gosak); 19.50: čas, jedilni list; 20: zdravniška ura (dr. Bogomir Močajna); 20.30 češka glasba: radio-orkester in vokalni soli gdč. Korenčanove; 22: čas. poročila, prenos z velesejma.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 18.2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 15 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19.7 stopinjah 729.2, reduciran na ničlo pa 726.8; relativna vlaga 66; od včeraj na danes je padlo 39.2 mm dežja; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved napoveduje izboljšanje vremena.

Spominiaite se CMD

Kulturne vesti

Nova važna pomožna učna knjiga

Stanko Lapuh: »Kratek oris kozmografije«, Maribor 1934.

Pod tem naslovom je izšla letos izpod peresa profesorja Stanka Lapuha knjižica, ki bo mogoče vsaj deloma zamašila vrzel v pomanjkanju zadevnih učnih knjig. Knjižica je zamišljena kot nekaj re-petitorij in bo služila učečemu se dijaštvu kot pomožno učno sredstvo. V ta namen je snov sestavljena popolnoma po učnem načrtu in obravnava ves material, ki se predava iz področja kozmografije v 6. razredu srednje šole. Temu primer-no je tudi ves material prikrojen. Autor je uporabil za svojo knjižico nekatere nemške vire, predvsem pa Radi-vojevičevu knjigo »Osnovi kozmografije«. Knjižica obravnava na kratek, toda pregleden način poglavja iz matematične geografije in astronomije na 43 straneh. Vsa snov pa je razdeljena na 10 poglavij, katerih glavna bi bila: Orientacija na horizontu in koordinatni sistemi, rotacija in revolucija zemlje, čas in njegovo določevanje, astrofizika, sonce, mesec in planeti ter stelarna astronomija. Obse-žni so torej v glavnem vsi pojmi iz po-dročja matematične geografije in astro-nomije. G. prof. S. Lapuh je imel pred očmi predvsem našo srednješolsko mla-dino, ki ji dela učenje kozmografije spr-i-žo pomanjkanja zadevnih šolskih knjig precej preglavic, zato je vso snov temu primerno prikrojil. Mnogo povzdigne vrednost knjižice označevanje vsebine posameznih odstavkov ob robu, kar po-veča preglednost in lajša učenje.

Vsebinsko je knjižica korektna, razen nekaj manjših napak. Za strani sveta uporablja pisatelj označke S. J. Z za se-

ver, jug, zapad; za vzhod pa Vz. Dobro bi bilo, ako bi bila zadevna označitev enotna, torej S, J, V, Z, kar se je v naši geografiji že udomačilo. Nekoliko moti mogoče tudi to, da ne govori o georaf-skih koordinatih v začetku knjižice pri poglavju o horizontu in koordinatnih si-stemih, kar bi bilo bolj umestno, temveč pri poglavju o rotaciji in revoluciji zem-lje.

Lapuhov »Kratek oris kozmografije« bo prišel prav predvsem šestošolcem; po Kranjčevi »Kratki zgodovini Jugoslo-vanov« je to drugi naš skromni repetitorij. Oprema knjižice je sicer skromna, kar pa je spričo povpraševanja dijakov po cenenih knjigah razumljivo.

M. Zgonik.

Nova telovadna učna knjiga

Ivan Bajželj: »Vesele ure«.
»Vesele ure«, telesna vzgoja na osnovnih šolah. I. del za prvi razred, 261 slik in 9 načrtov. Sestavil Ivan Bajželj, ris-be izdelal Stane Pirč. Natiskala in za-ložila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Knjigo je na osnovi mišljenja prosvet-nega sveta odobril minister prosvete kot pomožni učbenik na učiteljskih in »dovo-lil, da se sme nabaviti za šolske knjižni-ce. Učiteljstvo osnovnih šol že delj ča-sa pogrša primerne knjige, ki bi obrav-navala telesnovzgojni problem na naših osnovnih šolah. Zlasti zdaj, ko stopajo v veljavo novi učni načrti za osnovne šole, ki predpisujejo, da se mora pouk vršiti po načelih koncentracije in aktiv-nega sodelovanja učencev, je potreba po taki knjigi postala tem bolj občutna. Te kočljive naloge se je lotil znani strokovnjak v telesni vzgoji Ivan Baj-

Ptuj

Mojstrska izpitna predavanja v Ptuju. Prošlo soboto, nedeljo in ponedeljek so se vršila v Ptuj v poslopiju »Mladike« mojstrska izpitna predavanja, ki jih je priredil Zavod za pospeševanje obrta pri Zbornici TOI po svoji mariborski poslovalnici. Predavanja so imela svojo zna-čo: vsebino (obrotni zakon, zakon o za-lavcevi, davčni zakon, taksni predpisi, knjigovodstvo, računstvo, aritmetika, kal-kulacija, spiseje in drzavoznanstvo) in so trajala 21 ur. Predaval je obrtnozna-družni nadzornik g. Založnik iz Maribor-a. Udeležba je bila povoljna, bi pa z ozirom na važnost predvanih predme-tov in na zavodove žrtve v denarju in trudu lahko bila večja. Najštevilnejše so bili zastopani rokodelski pomočniki s podeželja, in sicer predvsem kovinarji. **Smrtna nesreča** se je pripetila v Dežni pri Podlehniku. 4-letna Ana Letonja, hčerka viničarja, je neopaženo zlezla do odprte cisterne, zgubila ravnotežje in padla v poldrug meter globoko vodo, kjer se je utopila. Ko so otroka potegnili iz vode, je bil že mrtev in so bili tudi poskusi z umetnim dihanjem brezuspešni.

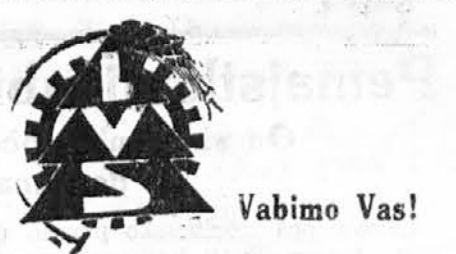
Tatvina krave. Pred dnevi je bila Fran-cu Kurbusu, posestniku v Loki pri Sv. Janžu na Dravskem polju ukradena kra-va, vredna okrog 800 Din. Tat je kravq ukradel iz hleva neopaženo in še storil-ca dosedaj niso izsledili.

Sejem za prašiče v sredo 29. t. m. je bil dobro založen in tudi kupčija je bila precej živahna. Prignali so 311 rilcev, prodali pa 103. Cene za kg žive teže so bile sledeče: debele 6—7 Din, prolenki 5 do 6 Din, mrtve teže 9 Din; prasci stari 8 do 10 tednov so se prodajali po kako-vosti od 80—140 Din eden.

Kino. S 1. septembrom t. l. se pričnejo redne predstave, in sicer štirikrat na te-den, t. j. v sredo, četrtek, soboto in v nedeljo. Prva predstava bo danes ob običajni uri in pride na vrsto, kakor smo izvedeli, zelo zanimiv film s svetovno znanimi igralci.

Poljčane

Smrtna kosa je zamahnila pred dnevi v Veziakovi družini v Spodnjih Poljčanah. Iz njih srede je z neizprosnu rokko segla po najmlajšem otročičku, 5-let-nemu Andrejčku, ki se je s svojo prikup-

Vabimo Vas!

Ljubljanski velesojem

1.—10. IX. 1934
Zelezniška izkaznica za 50 % popust na že-leznicah se dobi na vseh postajah po Din 5.—
40.000 m² — 13 razstav:

Glasbena - umetniška - higijenska - izseljen-ska - ribarska - perutnine, koz, ovac, psov - arhitektonska - »Weekend« - hranilniška - pohištvo - radio - živila
Festival SLOVANSKIH PLESOV
Tekmovanje harmonikarjev
Velikomestno zabavišče

no zunanostjo na mah vsakemu prilju-bil. Lep pogreb in kupi cvetja ob mla-dem grobu so dokazovali sočuvstvova-nje z nesrečno družino, ki je tako nena-doma izgubila svoje najdražje. Hudo pri-zadetim naše iskreno sožalje!

Pri križu na Boču. Tik pred Miklav-žem, kamor prispeš po poti čez »Miklav-žev kamen«, se odcepi stezica k tako-zvanemu Finžgarjevemu križu, ki so ga postavili na lep razgledni točki še pre-den je stal na Boču stolp in druge po-stojanke. Stari križ je zob časa oglodal zato so ga zdaj nadomestili z novim. V nedeljo ga je bočki župnik g. Cilensk ek blagoslovil. Pri tej priliki se je kljub sla-bemu vremenu zbralo v tem prijaznem kotičku Boča lepo število planincev, do-mačinov, ki niso mogli prehvaliti lepe razgledne točke. Odtod je namreč kra-sen razgled na Poljčane, Pelek in dalje proti Pohorju. Pot sem gor je prav do-bro markirana, zato obišči prijazni pro-storček ob prvi priliki. Ne bo ti žal za užitek, ki ga boš imel tu zgoraj!

SK Boč : SK Štore 4:2 (0:2). Tukajšnji sportski klub SK Boč, ki je v zad-njem času uvedel med svoje številne sekcije tudi hazensko, je odigral v ne-deljo s Štoremi in zmagal z gornjim re-zultatom. Zlasti so se Bočani izkazali v drugem polčasu. Dve uri prej pa je Bo-čeva rezerva zmagala v Ločah, kjer se je spoprijela s tamkašnjim letos ustanov-ljenim sportskim klubom Sparta. Izid igre 6:1.

Na zaključku praktičnega dela je pod naslovom »Na Vidov dan« avtor pridal pet primerov za javne nastope, ki jih šole prirejajo ob raznih patriotičnih pro-slavah. Slike, ki pojasnjujejo čtivo, so dobre in bodo tudi onim, ki sokolskega nazivoslovja niso povsem vešč, omogo-čile, da se poglobijo v novi način vod-stva telesne vzgoje v osnovnih šolah.

»Vesele ure« bodo izpolnile občutno vrzel v naši strokovni literaturi in smo uverjeni, da se bo učiteljstvo z veseljem oprijelo telovadbe po tem načinu, ker je tudi zanj mnogo zanimivejša nego dose-danja dolgočasna telovadba. Pa tudi vo-diteljem sokolske dece bodo »Vesele ure« prav prišle, in se bo telovadba najmlajših sokolskih pripadnikov vršila v živahnejši in otrokovi duši prilagodnejši obliki.

»Naš val«. Pravkar je izšla že štiri in dvajseta številka te edine slovenske bo-gato ilustrirane tedenske radijske re-vije. Kakor nam uredništvo sporoča, bo s 25. številko, ki izide 1. septembra, v re-viji znatno razširjen in smotrenejše ure-jen program vseh važnejših evropskih oddajnih postaj, izpolnien bo dosedani tehmčni del in uvedena potrebna in ak-tualna stran »Radijska tehnika«, ki bo zlasti dobrodošla radijskim amaterjem. Dalje bodo v »Našem valu« izhajali stal-no roman Sela Catinija »Emilio Bereni-ni«, zabavni podlistki, skrbno izbrane beletristične stvari, zanimivi gledališki in filmski članki in praktična navodila za naše ljudske odre. Posebna novost v re-viji bo posvetovalnica, ki bo pod vod-stvom strokovnjakov, dajala čitateljem odgovore na vsa vprašanja. Tako »Naš val« ne bo zaostajal za tujimi radijskimi revijami in bo vsakemu radijskemu na-ročniku nujno potreben list, ki ga bo uva-jal v našo domačo, pa tudi v oddajo vseh evropskih postaj. Pišite upravi »Našega vala«, Ljubljana, Gajeva ulica 8, da vam pošlje 1 izvod brezplačno na ogled.

žel, bivši telovadni učitelj učiteljšča v Ljubljani. V smislu novega zakona in učnih načrtov za osnovne šole namerava sestaviti za vsak razred praktično knjigo po sodobnih telesnovzgojnih nazorih in v skladu z delovno šolo ter s strunjenim poukom. Sodeč po prvem zvezku, ki je pravkar izšel, bo delo odlično ter bo v polni meri doseglo svoj smoter.

Prvi zvezek za 1. razred osnovnih šol obsega precej obširen teoretični del, ki v njem avtor zametava dosedani na-čin telovadbe, ki je samo mehanična in preveč stilizirana, brez umske in dušev-ne vsebine. Dalje razpravlja o delavni šoli in o strnjem pouku, ki sta dala ta-ko rekoč povod za reformo mladinske šolske telovadbe. V smislu teh načel za-htevala, da bodi telesna vzgoja kolikor mogoče samostojno udejstvovanje otro-kovo, vzeto iz njegove okolice in njego-vega doživlja. Upoštevajoč vsa sodobna vzgojna načela, prihaja do zaključka, da bodi telesna vzgoja neločljivi del sploš-ne vzgoje.

Pod posebnim poglavjem navaja raz-členbo vsake telovadne enote, ki mora obsegati gotove panoge in navaja ob-sežno gradivo, primerno za osnovne šole in posebej še za prvi razred. To po-glavje je najboljše in za učiteljstvo najpoučnejše.

Še jasneje sliko o sodobni telovadbi pa nudi praktični del knjige. Tu je obde-lal avtor 34 telovadnih polur za prvi raz-red. Sam pravi, da so to primeri, po ka-terih si bo vsak učitelj sam ustvaril še ostale polure, kolikor jih bo potreboval za svoj razred. Tako prepušča učiteljstvu svobodo pri pouku, da si vsak po svoji lastni uvidenosti in po lokalnih prilikah ter upoštevajoč strnjeni pouk začrta svo-jo učno pot. Med telovadnimi enotami so vpleteni tudi šolski izleti in navodila za nj. kakor jih predpisuje novi učni na-črt.

Petnajstletni jubilej našega „Jadrana“

Od skromnih početkov preko tihega dela do današnje proslave

Letos stopa mariborsko pevsko društvo »Jadrana« v 15. leto svojega požrtvovalnega, nacionalno-kulturnega in z na ravnost zavidipljivimi uspehi kronanega dela. Danes v soboto bo na slovesen način proslavilo društvo svoj lepi jubilej in obenem z njim bo slavil 12-letnico svojega nepretrganega in vzornega vodstva njegov skromni pevovodja g. Jože Lah. Dolžnost naša je, posvetiti temu dogodku vso pozornost, ker bi si težko predstavljali celoto mariborskega nacionalno-kulturnega delovanja brez požrtvovalnega »Jadrana«.

Po prevratu se je v Mariboru naselilo veliko število uslužbencev in zasebnikov iz zasedenega ozemlja, ki jim je postal nova domovina. Vse pa, ki so prišli takrat in pozneje, je družila enaka usoda. Med njimi je bilo mnogo članov bivših organizacij v Primorju, zlasti pevskih. Ti so čutili potrebo petja in je iz prvotnega priložnostnega pevskega krožka nastala stalna družba, iz katere se je izcimilo pevsko društvo, ki so mu dali ime »Jadrana«. Ustanovni občni zbor je bil ob začetku leta 1920. Ko je bilo društvo poklicano v življenje, se je pričelo že v prvih početkih lepo razvijati. S svojo pesmijo si je pridobivalo simpatije, ki so bile vedno večje in odkritosrčnejše. Kaj kmalu se je pojavilo v areni vidnega kulturnega delovanja in tako doseglo uspeh za uspehom. Zavedajoč se svoje naloge je pričelo prirejati izlete v širšo okolico Maribora, zlasti na našo mejo, kamor je poneslo večno lepo slovensko pesem, bodreč tam narodno zavest in prepričanje, ki se ga še danes drži pečat suženjstva. Reči moramo, da je bil »Jadrana« med prvimi pionirji narodne in državne misli povsod toplo pozdravljen in sprejet z odprtimi srci.

Pevski zbor »Jadrana« so tvorili iz početka po večini skromni nižji državni uslužbenci, zlasti policijski stražniki. Z veliko vnamo so ga vodili razni sposobni člani, med njimi dr. Ciril Kraševac, Drago Prinčič in drugi. Začetkom leta 1923. pa je prevzel vodstvo zbora takratni uradnik pri okrajnem glavarstvu g. Jože Lah, znan in priljubljen organizator in še bolj sposoben pevovodja, ki je v Trstu in drugod na Primorskem dal življenje mnogim pevskim društvom. Tudi se je pričela za »Jadrana« nova doba in pod njegovo taktirko se je društvo naglo bližalo višku, na katerega se je povzpelo prav po njegovi požrtvovalnosti in zaslugi. Postalo je pravo središče in ponos vseh Primorcev, pa tudi ponos obmejnega Maribora in njegovega zaledja. S slovensko in slovansko pesmijo je pričelo sistematično gojiti nacionalno propagando s tem, da je redno in po za-

črtanem programu pričelo sodelovati pri vseh nacionalnih prireditvah, pričelo prirejati samostojne nastope v mestu in propagandne izlete v bližnjo in daljnjo okolico.

Društvena kronika jasno izpričuje njegovo delovanje. Mimo samostojnih prireditev je »Jadrana« nastopil tekom let 130 krat izven Maribora. Vkljub skromnemu položaju svojega članstva, ki je moralo in še doprinaša velike materialne žrtve, je »Jadrana« nastopal v obmejnih krajih zelo pogosto. Tako je bodril s svojo pesmijo Šentiljčane desetkrat, obiskal je Kungoto, Sv. Jurij ob Pešnici, Svečino, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Sv. Križ nad Mariborom, Kaplo, Marenberg, Guštani, Apače, Zg. Cmurek in druge obmejne postojanke. Svojo pesem je ponesel tudi v pohorske tišine in tam zlival lepoto narave s sladkostjo slovenske pesmi. Vedno in vsepovsod, kjerkoli je nastopil, je v nacionalni in državni pesmi izpolnjeval svojo vzvišeno nalogo ter žel splošno priznanje.

Vsa požrtvovalnost »Jadrana« pa se zrcali v neprekosljivi vztrajnosti, saj je bil in je navezan izključno na prispevke svojih članov, nima svoje strehe in živi od gostoljubnosti drugih društev, ki mu prepuščajo prostore za pevske vaje. Tako se siromašen in ubog razvija vedno krepkeje. To mu je pa mogoče le, ker je članstvo zvesto in disciplinirano do skrajnosti in ker slepo sledi svojemu zborovodji, ki je njegov nenadomestljiv krmar.

Ko so nastopile v zadnjih letih hude gospodarske prilike, niso prizanesle tudi društvu. Vedno večje jih je bilo število, ki so pribražali lačni, goli in bos z rodne grude in je moral imeti za nje svoje srce tudi »Jadrana«. Iposvetil je vso pažnjo in skrb za socialno pomoč svojim bednim rojakom in iz njihovih vrst je izšla pobuda za pomožno akcijo, ki že nekaj let uspešno deluje. Vneta sodelavca pa je dobil v bratski organizaciji »Nanos«, s katero deluje danes v socialnih ozirih ramo ob ramo in v popolni harmoniji. Od leta 1931. podpira v vedno večji in izdatnejši meri svoje brezposelne rojake. Skupno z »Nanosom« po meddruštvenem odboru preskrbuje bednim prenočišča, prehrano, žrtvuje razmeroma zelo veliko za denarne podpore, obleko, obutev in drugo. S hvaležnostjo priznava, da ga pri tem velikodušno podpira banska uprava in da je svojo naklonjenost pokazala tudi mestna občina mariborska.

Pretežka pa je naloga in dolžnost, ki si jo je »Jadrana« naložil in ji ne bo kos v kljub veliki požrtvovalnosti, če ne bo pomoči od širše javnosti in pa od tistih,

katerih mujen interes je, da ga podprejo z vsemi razpoložljivimi močmi in sredstvi. Ker je društveno delovanje posvečeno v prvi vrsti nacionalnim interesom mesta Maribora in njegove okolice, in s tem tudi interesom države same, je na teh činiteljih ležeče, da omogočijo društvu povečati njegovo delavnost do najvišjih možnosti. Popolno upravičenost pa je društvo pokazalo s svojimi lavorikami, ki si jih je tekom let pridobilo. Ker je pogoj za nadaljnji procvit in razmah streha, pod katero bi se članstvo zbiralo, kjer bi imelo svoje pevske vaje, kjer bi vršilo svojo kulturno delo in kjer bi še v izdatnejši meri vršilo socialno funkcijo, pričakuje z vso upravičenostjo, sklicujoč se na svoje 15-letno požrtvovalno delavnost, da mu bodo odločujoči fak-

toriji, v prvi vrsti mestna občina mariborska, dali na razpolago primerne prostore. Opravičeno pa tudi pričakuje, da bo v svojem stremljenju v bodoče deležno rednih podpor, kakor so jih deležna druga društva. Prav tako smatra društvo za svojo dolžnost dati pred javnostjo in oblastni obračun svojega 15-let. dela v zavesti, da sme oziraje se na svojo preteklost apelirati na javnost, naj podpre v bodoče čim izdatnejše njegovo delo, kar ni samo v njegovem interesu, marveč v interesu nacionalne stvari, ki ji je društvo posvetilo svoje 15-letno delo.

V pričakovanju, da se bodo izpolnile želje jubilarja slejkoprej, mu kličemo ob 15-letnici iz dna srca: »Vivat crescat. floreat!«

Mirko Vauda:

Mariborski „Jadranaši“ in severni obmejni Slovenci

Ob 15letnici društva „Jadrana“

Kmalu po sklepu svetovne vojne se je podobno kot v basni »Jež in lisica« povabil nepovabljen tujec v južno Slovenijo, v pokrajine one večletne krvave vojne fronte, kjer je v tolikih ofenzivah bridko občutil neustrašenost slovenskih fantov in mož. Prav na teh toriščih je v trenutku nereda in zmedenosti realiziral basenski vloga ježa, ki od takrat dalje bode na vse strani, da prežene iz teh naših pokrajin naš ondi avtohtoni slovenski in hrvatski rod. In prav oni naši fantje in možje, ki izza svetovne vojne poznajo tega ježa, so prinesli njegovo resnično notranjo in zunanjo fotografijo s seboj in ž njó seznanili dorasle in nedorasle svoje izven te fronte.

Smatal sem za potrebno, da ugotovim kar v uvodu to zgodovinsko resnico, ki je ponovno v zgodovini sušestveno vplivala in še vpliva na tem sledeče čuvstvovanje napram preganjalcu in napram pregnancem teh naših dežel. K vsemu temu pa še pride paralela: **obmejni Slovenci na jugu, obmejni Slovenci na severu**. Kar so danes naši neodrešeni bratje in sestre na jugu, to bi lahko bili mi, ako bi ne bili imeli o pravem času in na pravem mestu svojega rešitelja — slava mu! — generala Maistra! **Tudi vse to nas vzporejuje in tem iskreneje zblizuje v poznavanju krute usode naših neodrešenih krajev in ljudi na jugu.**

Pod temi glavnimi vplivi se je razvijal in se razvija duševni proces najiskrenejšega in zares bratskega čustvovanja ter bratske ljubezni do vseh naših emigrantov z jadranske, kakor tudi hrvaške strani. Središče in žarišče naših južnih emigrantov je otvorilo s svojo ustanovitvijo leta 1919. v Mariboru društvo »Jadrana«. Društvu je bila sreča

nenavadno naklonjena, namreč v pogledu izbire voditelja, ki je prava, neutrudljiva, vse ljubeča in vse nase privlačujoča matica v roju teh pridnih čebelic, to je moj, vaš in naš ljubi prijatelj **pevovodja g. Joško Lah**. Te dni jubilar — 65-letnik, kdo bi to verjel, kdo mu to pripisal pri njegovem vedno enako mladostnem razpoloženju, še bolj pa mladostno neumornemu delovanju. Da bi »Jadranašem« in ostalim društvom, zlasti še nam severnim obmejnimi Slovencec ostal še mnoga, mnoga leta ohranjen! Saj taki naši delovni čudežniki in idealisti se prereditko rode in nikoli dovolj dolgo ne žive!

V prejšnjem odstavku »Jadrana« nisem nazival kot pevsko društvo. To pa iz enostavnega razloga, ker je društvo zlasti prejšnja leta gojilo tudi dramatično, kar še z mladino vrši tudi sedaj ob gotovih prilikah, n. pr. na Miklavževu. Vsekakor pa goji v glavnem zborovo petje, in sicer je imelo prva leta vse tri vrste zborov: mešana, ženski in moški zbor. Z moškim zborom vrši danes eminentno važno nacionalno-kulturno misljo v naši banovini, sigurno pa nadkričuje v pogledu idealizma, požrtvovalnosti in društv. discipliniranosti in vzajemnosti vsa naša pevška društva. Na raznih pevskih prireditvah in tekmah si je ponovno priborilo najodličnejša mesta. A ti uspehi »Jadrana« ne zavajajo v domisljivost. Kakor prej, ostanejo priprosti in ustrezljivi tudi slej. Zato se najrajši gibajo po deželi med kmetskim ljudstvom, ki jih je prav odkrito vzljubilo. In tako danes v severnem ozemlju skoraj ni nobene večje prireditve, kjer bi ne sodelovali naši ljubi »Jadranaši«. Če je potrebno, se za več istočasnih prireditev delijo na več skupin. Vendar vsaka skupina je na svojem mestu! Ne pa n. pr. tako, da

Janko Furlan:

PISMO

(Oporoka primorske matere.)

Nič ga ni presenetilo, ko je zagledal na svoji mizi veliko pismo. Mirna je bila njegova roka in mirno oko, ko ga je prijel v roko, obračal in ogledoval od vseh strani. Le zdelo se mu je, da raste in raste to pismo in se razteza čez ves oni kos zemlje, ki ga je moral že davno zapustiti.

»Saj sem vedel, da pride,« si je šepetal, ko je potegnil iz ovoja velik, z okornoro roko popisani list. »Oni večer sem ga videl, — pomnila mi ga je prosojna roka. Tvoja je bila.«

Čital je na zadnji strani, prav na koncu:

»... V poslednji ljubezni in trpljenju, tvoja mati.«

Neštetokrat je poljubil to vrsto, neštetokrat jo prebral. Končno je čital na prvi strani:

»Vsemogočni mi pomagaj, da napišem svojemu otroku, kar bi mu tako rada govorila pred zadnjim poljubom na njegovo mlado, a izmučeno lice...«

Sunilo ga je, da se je dvignil in pritisknil pismo na svoja prsa.

»Mati!« je zarjul in hkratu naslonil intrzlo glavo na pismo. Debel curek solz je polzel nanje. Nato se je s težavo sklonil in poljuboval debele okrogle lise nad

težko čitljivimi besedami.

»Lise, — tvoje zadnje solze. Kolika je bila tvoja bolesta, mati!«

Ves skršen je čital dalje:

»Vsemogočni pomagaj tudi tebi, otrok moj, da ne omagaš in boš razumel te moje zadnje besede. Velika želja je v njih in še večja volja, kri in možek naj ti prepobjo.«

»Hvala ti, veliko materino srce!« je šepetal.

»Najbolj siromašna zemlja nas je rodila, sinko moj. Na njenih kamenitih prsih je vteleseno njeno in naše siromaštvo, njeno in naše trpljenje. Ali pa poznaš njeno oporoko, ki nam jo je napisala ob rojstvu? Taka-le je:

»Samo jaz sem vaša mati, samo vi moji otroci. Nikogar drugega ne razumem jaz, nikdo drugi mene!«

Rahel usmev mu je zaigral na bledeh ustih.

»... in gorje mu, kdor vas v sovražstvu prežene! V možek mu vbrizgam strah, ki naj ga muči v jasnem in meglenem dnevu, v tihi in viharni noči. Kdorkoli bi se me prikluštil, izgubi razsodnost in pamet poštenega človeka. Na meni bo hiral in izhiral.«

Samo tako je zapisano vsepovsod, tako govore naše njive in ograde, ki si jim ti rahljal grudi in so livaležne rodile celo v suši in toči...

S pojemajočo mojo močjo je pojemala

tudi zemlja in ko sem te dni uzrla poslednjo zeleno bilko, sem vedela, da je prišel moj čas. Ne rode več naše doline in niti plevelu ne nudijo več življenja.

Ne trepeči, dete pregnano, in čuj se to: Vsi na tej zemlji umiramo po vsiljenem nam zakonu ginevanja in oropani božjega in naravnega zakona, ki nosita na prvenstvenem mestu: rast — ginevanje — rast. Strašen je človek — samo on nas je mogel določiti za ginevanje — strahšen v svoji strasti in omračenem samoljubju, a veliko bolj strašno bo maščevanje, zapisano v prisegi naše zemlje: »gorje mu, kdor vas v sovraštvu prežene!«. Kjerkoli in kakršnokoli je tvoje lice, bodi nag in bos, čuj mojo nadaljnjo oporoko:

Ali veruješ v zakon ginevanja, skovana v strasti in zlobi zmračenega uma? Če veruješ, nisi več moj sin, nisi sin matere, legel v grob z vero, poklonjeno ji od te skope zemlje. Kamor stopiš in kdorkoli naj te sliši, zavpij na vse grlo:

»Kdor le za hip pozablja, da je sin te z ognjem razorane in opustošene in s krivičnim mečem prisvojene zemlje, ni več njen sin!« Kdor pa je pozabil in mu je spomin nanjo nadležen, izognite se mu! Izognite naj se mu tudi oni, ki našega trpljenja ne morejo doumeti, dokler ne okusijo lastnega izgnanstva. In še to te vprašam:

Ali je kateri, ki se te zemlje sramuje

ali jo zatajuje? — Pregarja naj ga sramota tega zatajevanja. In je kdo od bratov, ki vas ovira na težki poti in žali vašo težko usodo? Recite mi: Brat, menjajva usodo!

Ob poslednji besedi mi trepeče roka in se mi temni pred očmi; Boga prosim, da bi bila moja misel zmotna in bi te ne ranila. Odpusti mi, če te vprašam; Ali je mogoče tudi med vami nestvor — pošast, izrodek — človek z gobavim srcem, ki mu nemesito krvi lezejo po gnojnih kanalih ostudni trosi? Ime mu je — izdajca.

Če je tudi ta do krvi oskrnjena zemlja rodila take, povejte jim oporoko tvoje in vseh naših mater in očetov in naših poštenih otrok za tisoč let nazaj in tisoč let naprej: Živi naj trohne in njihovo govoro srce naj se zvija v lastnem gnusnu od rodu do rodu...

Taka je oporoka tvoje matere in tvoje zemlje.

Poiščite, dete, seme naših rož, naše-ganajbolj rdečega in dehtečega cvetja, da ga ob povratku posejete na znane in neznanе grobove ter razpršite na vse strani, koder je zamrlo cvetje in onemela naša pesem. Takrat bo ta zemlje vztrpetala in dahnila novo življenje. Živi in mrtvi čakamo, sinko moj...

Še ena solza mu je zdrknila na pismo, ko je stoje stegnil desnico proti nebu: »Prisegam na tvojo sveto oporoko!«

je neko društvo javno v časopisih povabilo vse člane pevce, organiziralo skupen odvoz, a 10 do 12 udeležencev ni spravilo niti enega — terčeta!

Sedaj pa primem društvo od njene »sturobne« strani. Menda ni v Mariboru tudi društva, katerega člani bi bili po tako pretežni večini tako materielno na slabem, bodisi od doma ali po poklicu, kakor ravno »Jadranaši«. In če povrhu večkrat prepešadijo vrhove in doline ter nam često zapoje skoraj le za »Bog plačaj!«, ali ni to glasen memento onim korporacijam, činiteljem in rodoljubom, ki imajo odločevati o podelitvah podpor raznim društvom, ki so morda besedno velika, dejansko pa neznačajna in morda v gmočnem oziru niso nič ali vsaj manj prizadeta in končno —

Zborovanje manjšin v Bernu

Mesec september v znamenju manjšinskih diskusij

Ne bo odveč, če pogledamo malo po manjšinskem svetu in v zvezi z manjšinskimi diskusijami, ki se nam obetajo v septembru, ugotovimo prevladujoče tendence na področju manjšinske zaščite.

Na tem meslu sem že ponovno pisal o nekaterih aktualnih manjšinskih problemih, ki sem jih skušal osvetliti s splošnih manjšinskih in meddržavnih, a predvsem seveda z naših vidikov.

Pisal sem že o poljskem predlogu o raztegnitvi manjšinske zaščite na vse članice Društva narodov. Predlog bo na letošnjem jesenskem zborovanju Društva narodov tvoril nedvomno zanimivo snov ognjevitih polemik med zastopniki raznih držav in bo sigurno naletel na odpor predstavnikov onih držav, ki jih obstoječe meddržavno pravo ne veže na zaščito manjšin. Izgleda, da je to tudi želja Poljske same, ki bi se v svoji težnji po čim večji samostojnosti v meddržavni politiki rada rešila formalnih manjšinskih obvez, ki jih danes ne spoštujejo prav one države, ki so to zaščito vsilile na mirovni pogodbi drugim državam.

Predlog je vzbudil seveda veliko pozornost v prvi vrsti v manjšinskih krogih samih, ki se že nad deset let bore za zmago načela splošne konvencije o manjšinski zaščiti. Kongres evropskih nacionalitet, kakor se uradno imenuje vrhovna organizacija evropskih manjšin, je prav zaradi tega predloga sklical že za prve dni septembra svoje običajno manjšinsko zborovanje v mestu Bern v Švici, da odredi oficijelno manjšinsko stališče glede tega vprašanja še pred ženevsko diskusijo, ki je tudi že pred vrati.

Mesec september bo tako potekel v znamenju važnih manjšinskih diskusij, ki bodo za nadaljnji obstoj in eventualni razvoj manjšinske zaščite načelne važnosti, ker bo posebno od usode poljskega predloga odvisna usoda obstoječih meddržavnih manjšinskih konvencij samih, pa tudi bodoče zadržanje evropskih manjšin, zlasti onih, ki ne uživajo nobene zaščite.

V okviru kongresa evropskih nacionalitet je do sedaj obveljalo stališče, da morajo včlanjene manjšine stati na absolutno lojalnem stališču napram državi, ki ji pripadajo. Zato je kongres dosledno odklanjal iredentistične manjšine, ker je le na podlagi priznanja statusa quo bilo mogoče sodelovanje med posameznimi manjšinami z nasprotujočimi si narodnimi in državnimi interesi. Znano je stališče, ki ga je zavzel kongres v vprašanju Ukrajincev, ki so nasproti Poljakom kazali očito iredentistične tendence. Zato so spočetka Ukrajinci pristvovali kongresnim sejam le kot opazovalci.

Nujna posledica tega načelnega stališča je bila, da je kongres sprejel v svojo sredo le zastopnike organiziranih manjšin, t. j. manjšin, ki imajo svojo kolektivno manjšinsko organizacijo na teritoriju one države, ki ji pripadajo. Dosledno izvajanje tega principa bi po l. 1927. privredlo do izključitve zastopnikov jugoslovanske manjšine v Italiji, ki je svojo manjšinsko organizacijo po nasilni razpustitvi vseh svojih organizacij izgubila. Zaradi avtoritete naših zastopnikov (dr. Wilfan je predsednik kongresa, dr. Besednjak novinarske manjšinske organizacije), se to seveda ni zgodilo.

ki imajo odločevati ali vplivati pri odložitvi raznih služb?! Roke na srce: V tem oziru še nismo, oziroma smo pač še mnogo premalo — nacionalni! In ne pretiravam, ako trdim, da ima v tem pogledu prav društvo »Jadran« najžalostnejše izkušnje po izreku: Kadar prosi, zlata usta nosi, kadar vrača, hrbet obrača!

Bratje »Jadranaši«! Vemo, da kljub vsem težavam niste in ne boste klonili. Ob vaši 15-letnici se z vami radujemo vsi severni Slovenci, vsi obmejni Jugoslovani. Prihitite še s svojo lepo pesmico na naše narodne prireditve in v naše hiše božje! Prepajajte nas tudi v bodoče s svojim narodnim idealizmom! Iskrena vam hvala za nazaj! Iskrena vam prošnja za naprej!

Kongres evropskih nacionalitet je ob svoji ustanovitvi l. 1925., ko je bilo sklicano prvo manjšinsko zborovanje, ki so se ga udeležili zastopniki nad 40 milijonov evropskih manjšin, predstavljal nedvomno veliko moralno avtoriteto. Bil je deležen velikega zaupanja manjšin samih, dasi so že po prvih letih postajale vedno bolj pogoste kritike te institucije zaradi preveč teoretičnega stališča v posameznih aktualnih manjšinskih vprašanjih.

L. 1925. se je vodstvo kongresa postavilo nedvomno na edino mogoče stališče lojalnega sodelovanja med večino in manjšino in temu doslednega iskanja notranje državne rešitve in ugodne posameznih sporov. Vodilo ga je v delu nemajno zaupanje v zmago visokih etičnih principov meddržavnega prava, v katere so zlasti mali narodi brezpogojno verovali. Razvoj dogodkov v Evropi v zadnjih petih letih pa teh nad ni opravi-

čili in vedno česče so se pojavljali glasovi o krizi manjšinske zaščite. Pojav, ki je bil v ostalem samo nujna posledica krize na vseh mogočih drugih področjih, zlasti posledica krize demokracije in krize vrhovne meddržavne institucije v Ženevi — Društva narodov, ki na področju manjšinske zaščite že itak ni pokazala nikdar dovolj avtoritete, zadnje čase pa jo je tudi sicer skoro popolnoma zgubila. Vztrajanje pri dogmi absolutne državne suverenitete in težnja držav po čim samostojnejšem življenju — brez kakršnekoli kontrole od zgoraj — so bili nadaljnji odločilni momenti, ki so povsem zrahljali avtoriteto povojnih meddržavno-pravnih principov, ki so pomenjali nedvomno velik korak naprej h kon solidaciji meddržavnih odnosov v povojni Evropi.

Danes ni v krizi samo manjšinsko pravo, ampak celotna konstrukcija meddržavno-pravnega sistema, na katero se po svojem izvoru in bistvu naslanja seveda tudi povojni sistem manjšinske zaščite.

Malo je verjetnosti, da bi v tej spremenjeni atmosferi, ki jo sproti zastrupljajo šovinizmi vseh mogočih barv, Poljska s svojim — v ostalem precej neiskrenim in v bistvu le taktičnim — predlogom prodrla. Še manj verjetnosti pa je, da bi v svoji plemeniti, a — žal — brezupni borbi uspel kongres evropskih nacionalitet s svojimi človečanskimi in etičnimi načeli v današnji, nacionalno tako ekskluzivistični, netolerantni in šovinistični atmosferi.

Zdi se, da je naša emigracija sredi teh manjšinskih trenj ubrala povsem realistično pot, prosto vseh iluzij in visoko znanstvenega teoretiziranja. Pot, ki je glede na položaj naše manjšine v Primorju edino mogoča: spretna taktična pot izrabljanja vseh ugodnih momentov, a brez meglenega pogleda na najvišji — zadnji cilj.

Dr. B. V.

Iz gibanja naših obrtnikov

Konferenca o mojstrskih izpitih

V četrtek se je na povabilo predsednika mojstrskih izpitnih komisij zbrala v restavraciji Narodnega doma v Mariboru večina članov izpitnih komisij. Namen te konference je bil, da predsednik poroča o dosedanjih izpitih in člani na podlagi dosedanjih izkušenj povedo svoje mnenje o dosedanem postopku in po potrebi predlagajo reforme, ki so v okviru zakona dopustne. Predsednik g. Založnik je v poldrugournem predavanju navedel zanimiv pregled dosedanjih izpitov s podrobnimi statističnimi podatki, je nato reagiral na nekatere pritožbe, ki so se pojavljale od časa do časa, in opozarjal na zadevne zakonite predpise in navodila nadzorstvenih oblastev, člane detajlno informiral o zakonitih predpisih glede praktičnih in glede teoretičnih izpitov s posebnim poudarkom strokovnega izpraševanja pri ustnem izpitu, ki je izredno važen.

Končno je dodal še nekaj svojih misli glede sestave izpitnih komisij in glede važnosti izpitov za kandidate in za članice komisij. Naglasil je potrebo, da se kandidat dobro pripravlja na izpit, zahteval pa, da se pripravljajo tudi člani komisij. Opozarjal je na pomanjkanje ki ga občutimo poleg kandidatov tudi člani komisij v pogledu na strokovno pisane knjige za praktični izpit. Predsed-

nik je apeliral na člane komisij, da zbirajo sezname praktič. predmetov in praktičnih vprašanj in stavijo take sazname predsedstvu komisije na razpolago za eventualni natis. To je potrebno za enotno poslovanje izpitnih komisij in še potrebnejše za pripravo kandidatov, posebn. podeželskih, ki v nekaterih strokah niti slutiti ne morejo, o čem bodo vprašani, kar pripravo za izpit zelo obtežuje. Svoje poročilo je predsednik zaključil z apelom na člane komisij, da se zavedajo velikega vzgojnega pomena mojstrskih izpitov in pomagajo vsak po svojih močeh k izpopolnitvi najkoristnejše pridobitve novega obrtnega zakona v cilju zboljšanja materialnega in družabnega položaja rokodelstva.

Zanimivemu in poučnemu predavanju so vsi navzoči pazno sledili in predavatelja nagradili z živahnim pritjevanjem. V debato so posegli g. Valtar, Novak, Kumerc in Verzel, ki so med drugim izrazili mišljenje, da naj bi Maribor dobil samostojno izpitno komisijo in bi se čim prej ob sodelovanju strokovnjakov s šolniki sestavila nujno potrebna slovenska obrtna terminologija. Vsi so izražali svoje zadovoljstvo, da se je sklicala konferenca, in željo, naj bi se take konference vršile pogosteje.

Ali se da jecljanje odpraviti?

Razne metode. — Uspešne metoda dr. Löwa. — Presenetljivi uspehi. — Tečaj v Mariboru

Človeški govor je krona stvarstva, ponos in odlika vsakega človeka. Od načina govora je često odvisna usoda posameznikov, govor je odločilnega pomena pri eksistenci in napredovanju poedinca. Spretno in učinkovito izražanje daje človeku videz samozavesti in sigurnega nastopa. Sicer pa je prav govor ona sila, ki nam daje možnost prodreti v bistvo sočloveka. — Nasprotno pa delajo ljudje, ki nimajo brezhibnega govora, vtis negotovosti in se le težko uveljavljajo v življenju. To pa zaradi dveh razlogov: ker nimajo sposobnosti gladekega in jasnega izražanja in ker jim prav

ta nedostatek vsiljuje čuvstvo manjvrednosti. Opažamo, da so ljudje, ki imajo govorne hibe, običajno zaprti napram sojudem, ujedljivi in daje vse njihovo vedenje vtis nezaupanja, oziroma prikritega sovraštva do vseh, kojih govor je čist in gladek. Poleg tega pa morajo ljudje z govornimi napakami veliko pretrpeti. Iz njih se norčujejo, često zaradi govorne napake ne morejo dobiti službe, ne morejose uveljavljati v svojem poklicu itd.

Govorne napake izvirajo ali iz nepravilnosti organizma, najbolj pogosto pa iz motenj psihičnega značaja. Organske

**PRAVI DOMAČI
IZDELEK**

motnje nastopajo zaradi preklanega neba, preklanih ustnic, oteklih bezgavk, zaradi brezobosti itd. Take napake se dajo odpraviti z uspešnimi operacijami. Težje pa je odpraviti napake psihičnega značaja. In med temi je ena najkompliciranejših — jecljanje. Pogosto izvira jecljanje že iz detinskih let. Dete jeclja že po naravi, oziroma ne govori tako, kot odrasli človek. Take motnje najlažje odpravi že v tej dobi skrbna inteligentna mati, ki mora biti otroku vzor pravilne izreke. Vendar prav tu greši marsikatera mati, kateri se zdi ljubko in srčkano, če otrok govori »po svoje«. — Jecljanje nastopi lahko tudi pozneje zaradi strahu, padca itd.

Za odpravo jecljanja psihičnega značaja, je vsaka zdravniška pomoč brez koristi. Razni zdravniki so napravili eksperimente z operacijo, a uspeh je vedno izostal. Kakor pri vseh nesrečah, so se tudi na račun jecljačev okoristili že mnogi, ki so »iznašli« razne »aparate«, ki naj bi odpravili jecljanje. Taki aparati so izredno dragi, uspeha pa ne dosežejo nikakega. Nekateri so skušali odpraviti jecljanje s hipnozno in sugestijo, masažo jezika, obsevanjem itd. Vendar vse skupaj ni prav nič pomagalo. Originalna je metoda zdravljenja s petjem, ki se opira na dejstvo, da jecljači pri petju ne jecljajo. Tudi ta metoda se ni obnesla.

Presenetljiv uspeh pa je zabeležil v tem oziru metoda dr. Löwa. Dr. Löw je v raznih krajih prirejal tečaje za odpravo jecljanja in uspehi so bili povsod presenetljivi. Dosegel je na tem področju velike uspehe tudi pri kroničnih jecljačih in velik je krog ozdravljenec, ki se s hvaležnostjo spominjajo dr. Löwa. Ko je priredil tečaj v Ljubljani, se ga je udeležilo preko 50 pacientov.

Težke in naporene naloge odpravljanja jecljanja po metodi dr. Löwa pa se je lotil tudi naš znani kulturni delavec g. Vilko Mazi v Ljubljani. Banska uprava mu je dovolila prirediti po poedinih krajih tečaje za odpravo jecljanja. Privatna iniciativa g. Mazija je vsekakor vredna velikega priznanja, posebno če pomislimo, da drugod države same, na svoje stroške prireajo take tečaje. G. Mazi je priredil že več tečajev in povsod je kot njegov predhodnik dr. Löw, dosegel presenetljive uspehe. Nedavno je priredil tak tečaj tudi v Mariboru. Obiskovalo ga je 12 pacientov, mladih in starejših. G. Mazi je povabil ob pričetku tečaja zastopnike tiska, ki so se lahko sami prepričali o govornih motnjah nekaterih pacientov. Prav tako pa jih je povabil tudi ob zaključku tečaja. Uspeh je bil odličan. Pacienti so govorili umerjeno, gladko, brez vsakih motenj. Človeku se zdi vse skoraj čudežno.

Jecljanje je torej ozdravljivo, vendar ne z dragimi sredstvi, ki jih vsiljujejo razne tuje tvrdke. Jecljačem pomaga lahko samo strokovnjak. In ta je poleg dr. Löwa prav gotovo tudi njegov učenc g. Vilko Mazi.

-o-t.

Moderna kuharica.

»Štefka, pri nas zafrkujemo ob osmi uri.«

»Dobro, gospa. Ampak če ne bom že pokonci, naj me gospa ne čakajo.«

Gospodarske vesti

Čas in način obiranja sadja

Razglas ljubljanske banske uprave

Ker se še vedno pojavljajo pritožbe, da sadjarji prezgodaj obirajo sadje, ki je namenjeno za izvoz, se opozarjajo na okrožnico banske uprave, ki je bila 30. julija razposlana vsem sreskim načelstvom in kmetijskim ustanovam in se glasi:

Sadjarstvo postaja od leta do leta vedno važnejši vir dohodkov našega kmetovalca. V dravski banovini se proizva-ja na tisoče vagonov žlahtnega sadja, od katerega se ga mnogo izvažja v tujino. Obiranje sadja pa je pri nas v mnogih primerih skrajno pomanjkljivo. Zato izgubi naše sadje na trgu ugled in veljavo. Čas in način obiranja mnogo vpliva na kakovost pridelka. Prezgodaj obra no sadje ni dobrega okusa, rado gnije, se grbanči in izhlapeva vodo. Z nepravčasnim obiranjem so zato kmetovalci znatno oškodovani tudi na množini pridelka, kajti plodovi pridobijo na teži prav zadnje dni dozorevanja. Tudi pri prevozu je treba sadju posvetiti največjo pažnjo, ker se nepravilno vloženo sadje ob- toľče in skvari.

Sadje za svežo uporabo se mora brez-pogojno obirati z roko. Pri branju sadja, namenjenega za izvoz, je potrebno posvetiti največjo pažnjo pravočasnemu, t. j. ne prezgodnjemu obiranju, da pride na tuji trg v čim boljšem stanju in sposobno za potrošnjo. Tako je treba paziti, da se slive za svežo uporabo ne obirajo pre- zgodaj, ker take slive so neokusne in malovredne. Slive za svežo uporabo se naj obirajo takrat, ko so zadosti zrele, vendar še čvrstejšega mesa. Tako, da pri- dejo na tuji trg sveže. Slive se naj obir- ajo z roko tako, da ostane v plodu pecel- in voščena prevlaka nepoškodova- na. Prezrele slive niso dobre za svežo uporabo, zato se ob priliki eksporta ne smejo deklarirati kot slive za svežo upo- rabo. Slive namenjene za predelavo, n. pr. za sušenje ali za marmelado, se mo- rajo obirati šele takrat, ko so popolno- ma zrele in okrog pečlja uvele, ker tak- rat imajo v sebi največ sladkorja, od katerega je odvisna kvaliteta suhe slive in marmelade.

Orehi se smejo obirati šele takrat, ko razpoka že zelena lupina na plodu. Plo- dovi se naj po možnosti operejo v 2% lugovi vodi, nato izmijejo v čisti vodi, zažveplajo in posušijo. Hruške in jabolka se naj obirajo šele takrat, ko so dreves- no zrele. Namizne hruške in jabolka je treba brez-pogojno obirati z roko, da osta- ne pečelj nepoškodovan.

V interesu naših sadjarjev in sadnih trgovcev se priporoča, da se jabolka ne obirajo pred sledečimi termini: beličnik okoli 15. julija, beli astrahan okoli 20. ju- lijja, charlamovsky (izgovori šarlamov- ski) okoli 25. julija, grafensteine (izgo-

vori grafenštaine) in prinčevo jabolko okoli 20. avgusta, pisani kardinal okoli 25. avgusta, rdeči jesenski kalvil okoli 1. septembra, »Jakob Lebel« in rumeni žlahtnik okoli 5. septembra, ananasova reneta in ribstonski peping okoli 10. sep- tembra, gđanski robač in lansberška re- neta okoli 15. septembra, boskoobski ko- smač, baumanova reneta in jabolko pre- okusno okoli 20. septembra, dolejska voščenska, kanadka, bojkoovo jabolko, zla- ta parmena, koksova oranžna reneta, zeleni in rdeči ščetinec okoli 25. septem- bra, ontario, zukaľmaljevka okoli 30. sep- tembra, rumeni bellefleur (izgovori bel- fler), londonski peping in šampanjska re- neta okoli 1. okt., porenski krivopecelj in carjevič okoli 5. oktobra, bobovec, štajerski moščancelj, ionahan, karmeli- tarca in tafeljček okoli 15. oktobra, welschbrunner (izgovori velšbruner) in rdeči železničar okoli 20. oktobra.

Prezgodnjega obiranja sadja zagrešijo večkrat tudi sadni trgovci, ki kupujejo nezrelo sadje, da izkoristijo morebitno dobro konjunkturo. Z ozirom na težavni gmojni položaj naših kmetovalcev je razumljivo, da se marsikdo da pregovoriti, kar pa je v njegovo škodo in v škodo našega narodnega gospodarstva. Kraljev- ska banska uprava naroča zato, naj kme- tijski referenti stalno poučujejo sadjarje o pravilnem obiranju in ravnanju s zre- lim sadjem in naj opozarjajo kmetovalce in sadne trgovce na stroge predpise pra- vilnika o kontroli svežega sadja, name- njenega za izvoz.

Pugel & Rossmann veletrgo- z vinom

Veletrgovina z vinom Pugel & Rossmann na Trgu Svobode je najstarejša med mariborskimi veletrgovinami z vi- nom. Njen začetek sega celo v sredino 19. stoletja in je bila na mestu današnje Pugel & Rossmannove vinske kleti nek- daj vinska klet grofov Brandisov. Leta 1883. pa je postala današnja veletrgovina z vinom Pugel & Rossmann obnem z drugimi večjimi mariborskimi trgo- vinarji z vinom sestavni del nove takrat- ne štajerske vinotrške družbe v Grad- cu. Zaradi gospodarskih pretresov se je omenjena družba razšla in je maribor- sko vinsklo podjetje postalo zopet sa- mostojno. Že naslednje leto 1884. pa so ga kupili A. Schleicher, J. Pugel in J. Rossmann ter ga vodili skupno pod ime- nom Kriehuberjevih naslednikov do leta 1895., ko je podjetje dobilo današnji naslov.

Od prvih početkov pa do današnje dobe je ostalo podjetje Pugel & Rossmann središče mariborske trgovine z vinom. Trgovalo ni samo z domačimi vi-

ni, marveč tudi z madžarskimi iz okoli- ce Blatnega jezera in z južnotirolskimi vini, ki jih je razpečevalo po vsem alp- skem trgu z vinom. Njegovo gospodar- sko moč izpričujejo najboljše »kupi konkurenčnih mariborskih vinskih pod- jetij Ipen in Thum v Cankarjevi ulici, njegovo kvaliteto delo pa priznanja na raznih razstavah doma in v tujini, kjer je bila tvrdka Pugel & Rossmann odli- kovana z različnimi diplomami in kolajna- mi.

Po prevratu se je delokrog Pugel & Rossmannove trgovine z vinom zožil zaradi protekcionistične trgovinske poli- tike srednje Evrope. Današnja veletr- govina pa trguje predvsem v naši ba- novini, in sicer z vsemi podravskimi vini.

Posledice zadržanega izvoza sadja. Posledice zadržanega izvoza našega sad- ja se zlasti težko občutijo v ptujskem okraju, ki mu je letos razen nekkih okoli- šev sadje prav dobro obrodilo in ima vedno prvenstveno vlogo v pridelova- nju štajerskega sadja. Žalibog pa je ve- lik up, ki ga je tukajšnji kmet polagal v rodno letino letošnjega zgodnjega sad- ja, splaval večji del po vodi zaradi ne- razumljivega zavlačevanja dovoljenja za izvoz. Sadje pripravljeno za izvoz, se je začelo kvariti in kmet, pa tudi marsika- teri sadni trgovec, ki si je nagromadil sadja, je moral in še mora dajati sadje za vsako ceno. Škoda, ki je na ta način nastala, je ogromna. Vendar je to dober nauk za bodočnost, ko bo naš kmetova- lec moral rabiti več previdnosti in sad- ja ne bo prerano trgat. V tem preranem trganju je glavna napaka, ki jo je zagre- šil. Nekaj krivde pri tem pa imajo tudi sadni trgovci, ki so kmete pripravili do preranega trganja sadja, čeprav niso bili popolnoma sigurni glede dovoljenja iz- voza sadja, in tako povzročili nepoprav- ljivo škodo. Če bi kmet čakal s trgan- jem do takrat, ko bi ne bilo več izvoz- nih ovir, bi tolke škode, kot je v res- nici, nikdar ne utrpel in bi danes mogel svojo pozno obrano sadje še vedno s pridom vnovčiti. Pridobljene izkušnje pa bodo lahko uporabili jeseni, ko bo do- zorevalo pozno sadje. Da bi izgubili tr- žišče zlasti v Nemčiji, se ni bati, ker naše sadje, če bo le dobro sortirano in pakirano, si bo s svojo nepreprosljivo kvaliteto kaj kmalu pridobilo nazaj even- tualno izgubljene postojanke.

Sport

Dve nogometni tekmi v Ma- rioru

Na igrišču SK Železničarja nastopita ju- tri varaždinska Svoboda in SK Celje proti dvema moštvoma SK Železničarja.

Bilo bi odveč, pisati o tem, kako po- trebna je našim železničarjem rehabili- tacija po zadnjih neuspehih. Z gotovostjo lahko pričakujemo, da bodo pokazali do-

mači vse svoje znanje, saj nas na do- mačih tleh niso razčarali. Nasprotno pa tudi lahko trdimo, da bodo jutrišnji gost- je na tekmah pokazali vse svoje znanje.

Jamstvo za tehnično dobro igro je tu. Moštvi se bosta borili zagrizeno. Že- lezničar se hoče revanžirati. To so torej tisti momenti, ki nam bodo zagotovili tekmo, ki si je naše občinstvo želi.

Kot uvod v jesensko sezono se je Že- lezničarju posrečilo pridobiti za gostova- nje kar dve moštvi, varaždinsko Slavijo in SK Celje. SK Celje je zadnji mesec porazil ISSK Maribor in SK Železničar in to s precejšnjo razliko golov. SK Cel- je razpolaga z mlado, dobro enajstori- co, ki je letos dosegla izredno lepe uspehe. Drugi jutrišnji nasprotnik je va- raždinska Slavija, ki igra v varaždinskem nogometu važno vlogo.

V prvi tekmi ob 15. uri se bosta sre- čala B-moštvo SK Železničarja in var- ždinska Svoboda, v drugi ob 16.30 uri pa A-moštvo SK Železničarja in SK Cel- je. Obe tekmi bosta na novem igrišču SK Železničarja ob Tržaški cesti, in si- cer ob vsakem vremenu. Prvo tekmo bo sodil g. Vesnaver, drugo pa g. Kopič.

Nogometni turnir ob priliki proslave 15-letnice ISSK Maribora. Nogometni odsek ISSK Maribora bo v dneh 8. in 9. septembra priredil na svojem igrišču no- gometni turnir, na katerem bodo naj- brže sodelovali ASK Primorje, SK Ra- pid, Čakovečki SK in ISSK Maribor.

Sokolstvo

VSEM BRATSKIM EDINICAM!

Sokolski meddruštveni odbor poziva članstvo vseh mariborskih in bližnje okoliških bratskih edinic, naj se polno- številno udeleži na glavnem kolodvoru slavnega sprejema gostov.

Sokolsko društvo Hoče bo vprizorilo jutri v nedeljo ob 15.30 uri v svojem domu otroško igro »Sirota Jerica«. Va- bimo vse Sokole in Sokolo naklonjeno občinstvo, zlasti pa mladino, naj se pri- reditve polnoštevilno udeleži.

Seja načelnikov mariborskih sokolskih društev bo v ponedeljek 3. t. m. ob 19. uri v župni sobi v Narodnem domu. Po- zivam vse načelnike, načelnice in njih namestnike bratskih društev Maribor- matice, Maribor I., II., III. Tezno in Stu- denci, da se seje zaradi važnosti polno- številno udeleže. — Načelnik MO.

Od rok gre.

Morebitni kupec v atelieju: »Torej sli- ke grede?«

Umetnik: »Tako, da je strah. Oni te- den jih je šlo trideset in pet.«

Kupec: »Za Boga, ali je vzel vse en sam ljubitelj?«

Umetnik: »Da, da, en sam, namreč bi- rič.«

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Ne, se pa ni genila. Stala je pred starko in ni vedela, kaj naj stori. Pre- dramil jo je šele odločni starkin ukaz: »Pojdi!«

Tedaj se je Nefteta zdrznila, se okreni- la in zbežala kakor blazna proti iz- hodu iz podzemlja.

Arikinila je strmela nekaj časa za njo, nato se pa obrnila k mumiji Asarhadana in Ofirije:

»Samo vidva sta še moja, večno moja in mi ne moreta pobegniti, ker vaju okle- pa misel zadnjega spoznanja, nedoumlji- va živim. In sta z menoj eno samo, ne- razdružljivo, neločljivo, silno in večno doumetje vsega. Med menoj in med va- ma ni več razlike, vrnilo smo se v ce- lo, v plamen Njega, ki je veselje...«

XXXI.

Nefteta je bežala kakor brez uma iz votline Osenčja. V svoji boli ni niti vi- dela niti doumela grozot, ki so se zgri- njale okoli nje v strašni temini, katero so razsvetljevali samo izbruhi ognjeni- kov in zublji gorečega mesta. V tem gro- zotnem, krvavo-rdečem svitu je brzela po stepah skozi gaje oranževcev okoli

vznožja proti višini nad planoto piramid, od koder je vodila široka pot na dvor. Grmičevje ji je trgalo oblačila in trnje se ji je zadiralo v boste noge, a ona se za vse to ni zmenila in tudi bolečine ni čutila. Tekla je dalje in dalje in v njeni glavi je živela le ena sama misel, misel nanj, na faraona faraonov. Pozabila je na vse, kar ji je bil prizadejal, nič ni več mislila na ponižanje in krivice, nič več na Evalasto, na ječo in vse ostalo. Ho- tela je le spet nazaj k njemu v neki sil- ni veri, da se mora vrniti čas njene sre- če, noči in slave ob njegovi strani.

V konec ni verjela; Arikinilina mo- drovanja so se ji zdela blazna. Njena mladost se ni mogla živeti v misel smrti in zadnjega konca. Grozote, ki so div- jale okoli nje, so se ji zdele le nekaj tren- utnega, nekaj takega kakor noč, ki ne more trajati večno in mora za njo spet priti jutro zlatega solnčnega svita, ro- snih livad in speva ptic po gajih. Konec vsega? Ne, to se ji je zdelo blazno, ne- naravno in zato nemogoče. Vsega ne more biti konec! Nie, faraona, dvora, Se- misirisa, Atlantide...

135

Saj morajo vendar ostati tla pod no- gami, pa naj se tudi trese zemlja, naj bruhajo ognjeniki, naj gore hiše in pala- če. Ta tla so stala tisoče let, nihče ne ve od kdaj, kako bi mogla sedaj naen- krat izginiti? In kam?

»Blaznost, strašna blaznost...« si je ponavljala in drevela dalje. Pod njo so se na planjavi dvigale proti nebu mo- gočne terasne piramide, obžarjene od mestne strani po grozotnem krvavem žaru podzemskega in nadzemskega og- nja. Zrak je bil vroč, prenapojen z di- umom, pepelom in soparo. Zajedal se ji je v pljuča in jo dušil, da je težko diha- la, a utrujenosti ni čutila. Potem se je pred njo odprla pot proti dvornemu par- ku in jo ponesla nasproti tako hrepene- če pričakovane celi. Njene ranjene, krvaveče noge so vedno hitreje požira- le razdaljo in jo naposled požrle vse do dvornega obzidja, ki se je še vedno vzpe- njalo mogočno skoraj do kron najvišjih dreves.

Hitela je vzdolž zidu do znanih ji ma- lih vrat, a bila so zaprta. Zaman je tr- kala, zaman klicala stražo, naj ji odpre. Ni je priklicala. Nikjer ni bilo žive du- še. Bežala je dalje proti Kali, ki je div- je pluskala čez brogeve in se penila, ko da bi vrela. Tam v bližini brega so bi- la velika vrata, vodeča s ceste k pirami- dam. Tam bo morala biti straža, tam jo

bodo slišali in ji bodo odprli. Toda bilo ni nikogar. Nefteta se je obupana zagua- la v vrata, ki niso bila zapahnjena in so se voljno odprla, da je zletela v park, se opotekla in padla na trda, s peskom po- suta tla. Pobrala se je naglo kakor ve- verica in zbežala dalje po parku proti dvoru. Sredi drevoreda vitkih palm je nenadoma zasopla obstala. Nasproti ji je prihajal moški, poskakoval je kakor pri plesu, krilil okoli sebe z rokama, ko da bi hotel zleteti v zrak in mrmral neraz- umljive besede.

Nefteta se je zdrznila. Dasi so bile kretne temne postave tako nenavadne, so se ji nenadoma vendarle zazdele zna- ne in možgane ji je prešinila instinktiv- na misel:

»On, veliki, faraon faraonov...«

Planila je proti njemu, razprostrla ro- ke in kriknila v srachi in bolečini:

»Milost, o veliki, najdražji!«

Temna moška postava je obstala, ne- hala kriliti z rokami in se zastrmela va- njo. Favoritka jo je dosegla in spozna- la. Bil je on, veliki, Semis Ofiris. Po- gledal jo je z izgubljenimi, brezizrazni- mi očmi in se zasmejal:

»Me ne poznaš?« je dejala zdvoje- no Nefteta. »Tvoja sužnja sem, tvoja...«

(Se bo nadaljevalo.)

POSUJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

USTANOVLJENA LETA 1882
Stanje hranilnih vlog 60 milijonov dinarjev
Rezervni zaklad 9.668.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

Mali oglasi

Razno

DAM V NAJEM. EV. PRO-DAM

zaradi preselitve dobičkanosno obrt (prosta obrt). Pisane ponudbe na upravo »Rentabilno« 3669

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56, izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil. gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

SPALNICE

politirane najmodernejši vzorci, iz mehkega in trdega lesa ter razno drugo pohištvo po znižani ceni prodam. Priporočam se za vsa mizarska in pohištvna naročila. Mizarsko podjetje Rudolf Kompara, Aleksandrova cesta 48. 1641

PREDELAVO ŽIMNIC

na domu prevzame najceneje Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica 26. 1934

RABITE DENAR?

Prodajte staro obleko v Grajski starinarni. Plača najboljši! Zamenja tudi lepe preproge za obleko. 3583

TAPETNIK

Oskar Wistan, Koroščeva ulica 4, se priporoča. Gre tudi na dom. 3602

LICITACIJSKI ZAVOD

sprejema predmete za prodajo na javni dražbi. Dražba dne 3. in 4. septembra. 3606

V SRČNIH, FINANČNIH IN POSLOVNIH ZADEVAH

dobite vsa pojasnila od astrografološke specialiste vsak torek in petek od 15-19 ure. Mme. Felicitas, Sodna ul. 26, III. nadstr., vrata 8. 3611

HALO!

V nedeljo, 2. septembra na trgatveno veselico v gostilni »Novi svet« (pri Studenskem gozdu). Tam bo dovolj zabave. Za dobro jedo in pijačo se priporoča gostilničarka. 3675

VELIKO IZBIRO OTOMAN,

madrae, žičnih vložkov, kaučev, naslonjačev nudi najceneje F. Novak, Vetrinjska 7, Koroška 8. 3620

HALO!

V nedeljo popoldne v gostilni »Trste« nasproti bolnice, koncert: podoficirski ples, dobra kapljica, prvovrstna zabava. Se priporoča gostilničar Henrik Lakoše. 3642

ŠOLSKE TORBICE

aktivke, nahrbtnike itd. v veliki izbiri priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13. 3624

NE POZABITE MADRACE, tapcirano pohištvo, obnoviti, dopolniti, postelino perje s paro prečistiti. Spalni divani po konkurenčnih cenah pri Jagodiču, Vojašniški trg. 3640

Bančno-kom. komerc. zavod

Maribor, Aleksandrova 40

prodaja in kupuje hranilne knjižice

in ostale vrednostne papirje proti takojšnji gotovini.

Družabnike

išče za veletrgovine in industrije.

Inkaso

menic, čekov in faktur izvršuje promptno in solidno.

Zveze

financijske in trgovske za tu in inozemstvo preskrbuje.

Za odgovor priložiti za Din 3-znamk.

Kupim

ZLATO.

zlatnike in platino kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska afinerija zlata. Orožarova ulica 8. 2642

KNJIGE

za III. razred meščanske šole kupim, Vrazova ul. 6, pritičje levo. 3644

KUPIM KNJIGE

za I. razred klas. gimnazije. Ostanek, Ljubljanska banka. 3639

Inkasant

s kavcijo 25.000 Din (hranilna knjižica) dobi takoj službo. Ponudbe na upravo pod »Zavarovalnica«. 3663

Prodam

SIVALNE STROJE, kolesa in otroške vozičke prodam po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-I, 2540

OTROŠKI VOZIČEK zelo poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 3634

SPALNICA

in šivalni stroj. »Singer«, poceni na prodaj. Vetrinjska ul. 22, Skof. 3637

PRILIKA!

Za hiše in stanovanja 16 oken, solčnih zaves (rolete), 90 do 110 širine (novih) zelo poceni. Vprašati Vojašniški trg I. 3641

OTROŠKI VOZICEK

globok, skoraj nov, prodam. Vprašati: Delavska ulica 30, pritičje. 3649

ZELO DOBRO VINO

»Jeruzalemčan« letnik 1932, naprodaj. Strošmajerjeva ul. 28-II, soba 8. 3650

SOBO

in kuhinjo oddam mirni stranki s 1. oktobrom. Vprašati v upravi »Večernika«. 3653

DVA PSICKA

opičji pinč in spic na prodaj. Meliska c. 22. 3656

PRODAM PLETENO ZIBKO otroško posteljo iz črešnjevega lesa, malo in večjo »šamot« peč, skobelnik, lopato, kramp. Tomšičev drevored, Slomškova 3-II. 3660

Sobo išče

ISCEM SOBO

s štedilnikom, Angela Krejner, Krčevina 26, Ribniško selo. 3646

Sobo odda

LEPA OPREMLJENA SOBA v mirnem delu mesta, na zraku in soncu, s krasnim razgledom na Pohorje in Kozjak, z uporabo kopalnice, se odda takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 3643

ODDA SE TAKOJ PRAZNO SOBO

z električno razsvetljavo in s posebnim vhomom. Stritarjeva ulica 5, I. nadstr. 3610

SOBO

in kuhinjo oddam takoj dve-mirnim osebam. Pobreška cesta 21, blizu Magdalene. 3616

KABINET

opremljen, separiran, poceni oddam, Magdalenska ul. 79, 3621

PRAZNO SOBO

iščem v bližini mesta s 15. septembrom. Naslov v upravi lista. 3628

DVE OSEBI

(tudi dijakinji) vzajem v lepo sobo s separ. vhomom in kompletno oskrbo. Klavir, Sodna ul. 14, vrata 6. 3635

GOSPODA

ali gospodično sprejemem v prijazno sobico, eventualno s hrano. Pobreška cesta 9-I, 3658

Stanovanje

DVA DIJAKA

ali dve dijakinji sprejme učiteljska družina v popolno oskrbo. Stritarjeva 29, pritičje. 3560

Citajte »Večernik!«

2 DIJAKA ALI DIJAKINJI

sprejemem takoj v popolno oskrbo. Naslov v upravi. 3604

DVA DIJAKA

ali gospoda sprejemem v vso oskrbo. Koroška c. 17-I, desno 3629

KUPIM KNJIZICE

Spodnještajerske posojilnice v Mariboru. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Kupčija«. 3648

DVA BOLJŠA DELAVCA

sprejemem na stanovanje in hrano. Frankopanova ul. 15, dvorišče, levo. 3655

Posest

HIŠA.

enodružinska s krasnim vrtom, najlepša lega, 10 minut od Glavnega trga na levem bregu proti izplačilu takoj naprodaj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »160.000 Din«. 3567

POSREDOVALNICA

Godina Ivan išče stanovanjsko hišo v ceni 500.000-600.000 Din. Plačljivo v gotovini. Pogoj dober donos. Sprejem tudi grajščinska manjša posestva, vile, hiše itd. 3612

IZREDNA PRILIKA!

Posredovalnica Ivan Godina, Maribor, Tattenbachova ulica 19, nudi naprodaj veliko izbiro različnih posestev, stanovanjskih in trgovskih hiš, lokalov, gostiln itd. 3613

HIŠICO

z vrtom prodam za 14.000 Din. Vprašati popoldne Jože Vošnjakova ul. 21-II. 3627

HIŠE PRI MARIBORU

od 20.000 Din, dalje, posestva, Limbuš, Radvanje, Krčevina, Rošpol od 24.000 Din, dalje, veleposestva, 94 oralov, Din. 320.000, graščina, 247 oralov, 1.200.000 proda Posredovalnica, Maribor, Slovenska ul. 26. 3638

Službo dobi

UČENCA

sprejme Robinšak, produkcija čevliev, Slomškov trg 8. 3601

UČENCA

sprejemem. Vprašati v trgovini z mešanim blagom Jakob Přeac, Tattenbachova ul. 3. 3651

Pouk

POUK POSAMEZNIKOV V TRGOVSKI STOKI:

Najboljša in najcenejša izo-H. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 3505

NEMŠČINO

govoriti in pisati se vsakdo hitro nauči po moji metodi. H. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 3506

MISS EDITH OXLEY

diplomirana v Cambridge in Parisu, daje angleški in francoski pouk. Krekova ul. 18-II, od 1. oktobra dalje. 3614

NEMŠČINA, FRANCOŠČINA

po hitri, lahki, zanesljivi metodi. Naslov v upravi. 3623

IŠCEM INSTRUKTORJA

absolventa realne gimnazije za vsakdanji pouk dveh fantkov. Loeb, Strošmajerjeva ul. 28-I. 3630

Hrano odda

SPREJMEM TAKOJ

dva gospoda ali gospodični na dobro domačo hrano, mesečno 400 Din. Aleksandrova cesta 57, pritičje, 2. 3659

Albert Vicel

Trgovina s kuhinjsko opremo hišnimi potrebščinami, emailirano, pločevinasto posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo

Maribor

Gosposka ulica št. 5

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Oglejte si v »TRPINOVEM BAZARJU« prodajo ostankov

Lepa svila od Din 10,- naprej. - Pohitite dokler traja prodaja.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke - Slovenske ulice

od 15. do 23. septembra 1934
Razstava lisaste in planinske plemenke šivine
od 15. do 18. septembra
Ogled 2. združne avinjereje. — „Štajerski les“.
Obramba pred letali.
Sejmaki izkaznice se dobijo pri glavnem zastopstvu
Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka
ulica 25 3490

Dekliški penzijonat s trgovsko šolo

St. Peter bei Graz

s krasno, klimatsko ugodno, prahu prosto lego, v lepem naravnem parku. Udeleževanje tudi v tenisu in športu, jeziki, glasbi. Mesečno S. 160.—.

Natančneje podatke da direktor R. Horneck, Graz, Bürgergasse 4; prospekti se dobe pri upravi lista.

Galanterija

parfumerija,
pletenine,
papir i.t.d.

Drago Rosina

Maribor
Vetrinjska ulica šte. 26

Glavno zastopstvo

v Mariboru odda takoj doma-
ča velika zavarovalnica. Re-
fleksanti, kavcije zmožni, naj
pošljejo ofert na upravo lista
pod »Kavcija 25«. 3643

Svetli premog

Budinščina, Ivanopolje od
1000kg naprej 100kg Din 38-
kocke Din 36- - Ladanje
Dolnje Din 25- 3167

Josip Govedič

Prešernova ulica 19
Telefon 26-96

Veselo v šolo

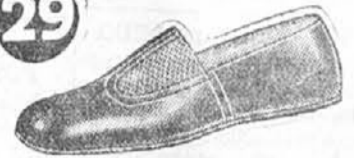
v novih čevljih

Rota Rota

Vrsta 2402-00

Telovadne copate z krom-podplatom
za telovadbo v šoli in „Sokolu“. Zen-
ske Din. 35.-, moške Din. 39.-

29

15

Vrsta 45301-03

Lahka in poceni platnena obutev za šolo po
lepem vremenu. Št. 27-34 Din. 19.-, 35-42 25-

39

Vrsta 5460-00

Za Vaše otročičke udoben in lahek čevljiček
v katerih se im bode nogica pravilno razvi-
jala. Št. 24-26 Din. 49.-

49

Vrsta 3222-02

Pol-čevlji z gumijastim podplatom, skozi leta
priznan kot zelo dober in praktičen za otro-
ke. Št. 34-38 Din. 69.-

25

Vrsta 45612-27

Zelo pripravna obutev za nemirne otroke iz
močnega platna in gumijastim podplatom. Št.
35-38 Din. 29.-, moške Din. 39.-

49

Vrsta 5651-28

Pol-čevljiček za otroke do 4 leta, črne iz la-
ka rujave iz boksa. Št. 27-33 Din. 69.-

45

Vrsta 3962-22

Visok čevljiček z rujavega boksa za fante
in deklice, pripraven za slabo vreme.
Št. 34-38 Din. 69.-

Vrsta 3162

Močan čevlji z kravjega usnja z trpežnim gu-
mijastim podplatom, zelo pripraven za šo-
larče Št. 34-38 Din. 59-

59

Vrsta 6622-09

Močan čevlji z usnjenim podplatom najbolj
pripraven za šolarčke. Ista za dijake od št.
34-38 Din. 89.-

NOGAVICE ZA ŠOLO!

Dolge nogavice iz sukanca zelo
močne, v črni, rujavi in drap barvi
po Din. 8.-, 10.- in 12.-

69

79

Vrsta 4624-60

Dekliški pol-čevlji za vezat in močnega boksa
ali laka pripraven za slabo vreme in izleta.

Drobnarija k čevljam; krpa 2.-,
žlica za obuval 3.-, kukica 1.-,
krema v vseh barvah 4.-, kopita
moška in ženska 5.-, lufa vložki
otroški 3.-, ter ženski in moški 5.-
dinarjev.

Rota

Veletrgovina z vinom Pugel & Rossmann

Maribor
Trg svobode št. 3

priporoča cenjenim odjemalcem in
občinstvu svojo veliko zalogo vina
v sodih in steklenicah.